

FORENSISCHE OPSPORING IN SINT MAARTEN

FORENSISCHE OPSPORING IN SINT MAARTEN

Raad voor de rechtshandhaving
Augustus 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Lijst met gebruikte afkortingen	5
Voorwoord	6
Samenvatting en aanbevelingen.....	8
Samenvatting.....	8
Aanbevelingen	10
Summary and recommendations.....	12
Summary	12
Recommendation.....	14
1 Inleiding.....	16
1.1 Inleiding en aanleiding.....	16
1.2 Doelstelling	16
1.3 Probleemstelling en onderzoeksvragen	16
1.4 Onderzoeksaanpak en -methode	17
1.5 Afbakening	17
1.6 Leeswijzer	17
2. Achtergrondinformatie	18
Inleiding.....	18
2.1 Criminaliteitsbeeldanalyse (2011)	18
2.2 Plannen van het Korps Politie Sint Maarten	18
2.2.1 Plan van aanpak Korps Politie Sint Maarten	18
2.2.2 Jaarplannen (2012-2015) en -verslagen KPSM.....	20
2.3 Jaarplannen en -verslagen openbaar ministerie (2011-2016)	21
2.4 Jaarplannen en -verslagen Landsrecherche.....	22
2.5 Jaarverslagen Recherchesamenwerkingsteam 2013-2016.....	22
2.6 Rapport Raad voor de rechtshandhaving (2013).....	23
2.7 DNA-vergelijking	23
2.7.1 Jaarverslagen Nederlands Forensisch Instituut (2014-2016)	23
3. Onderzoeksresultaten.....	24
Inleiding.....	24
3.1 Wettelijk kader & plannen.....	24
3.1.1. Bevindingen	24

3.1.2 Analyse	25
3.2 Uitoefening werkzaamheden	26
3.2.1 Formatie	26
3.2.2 Opleiding	28
3.2.3 Middelen en voorzieningen	32
3.3 Werkwijze	36
3.3.1 Werkwijze en sturing	37
3.3.2 Samenwerking (intern & extern)	43
3.4 Resultaten.....	46
3.4.1 Bevindingen	46
3.4.2 Analyse	49
3.5 Cybercriminaliteit.....	50
3.5.1. Bevindingen	50
3.5.2 Analyse	51
4. Aanbevelingen.....	52
Bijlage 1 Werkvoorschriften, procedures en notities.....	53

Lijst met gebruikte afkortingen

AFIX	Automated Fingerprint Identification System
BAVPOL	Buitengewoon agent van politie
BOB	Bijzondere opsporingsbevoegdheden
CBA	Criminaliteitsbeeldanalyse
CCC	Caribbean Cybercrime Convention
DO	Digitale opsporing
FO	Forensische opsporing
GVP	Gemeenschappelijke voorziening politie
HKD	Herkenningsdienst
IPOL	Dienst van het voormalige KLPD
JVO	Justitieel Vierpartijenoverleg
KLPD	Korps landelijke politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee
KPA	Korps politie Aruba
KPC	Korps politie Curacao
KPSM	Korps politie Sint Maarten
LR	Landsrecherche
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
OM	Openbaar Ministerie
OSINT	Open Source Intelligence
OvJ	Officier van Justitie
PD-management	Plaats Delict-management
Raad	Raad voor de rechtshandhaving
RST	Recherchesamenwerkingsteam
TBO	Team Bestrijding Ondernijning
TDO	Team Digitale Opsporing (van het RST)

Voorwoord

In zijn jaarplan 2017 heeft de Raad voor de rechtshandhaving vastgelegd welke onderzoeken in 2017 worden uitgevoerd. Eén van deze onderzoeken betreft de forensische opsporing (FO) in Sint Maarten.

Forensische opsporing is blijvend in ontwikkeling en neemt een steeds belangrijkere en onmisbare positie in binnen het opsporingsproces. De ontwikkeling van nieuwe technologieën en het gebruik daarvan door criminelen, afgezet tegen de betrouwbaarheid en bewijskracht van forensisch materiaal maakt dat FO voor de bewijsvoering een steeds belangrijkere rol gaat spelen.

Daarnaast dient ook oog te zijn voor de ontwikkelingen op het gebied van digitale forensische opsporing. Op dit gebied worden ondersteunende werkzaamheden verricht ten aanzien van digitale sporen, waarvan het belang steeds meer toeneemt. Het is dan ook van belang dat het KPSM en andere opsporingsdiensten zodanig zijn ingericht dat zij niet alleen voorbereid zijn, maar ook de ontwikkelingen op digitaal gebied kunnen bijhouden.

In zijn Staat van de rechtshandhaving 2017 constateert de Raad dat binnen de organisaties met veel inzet en toewijding wordt gewerkt aan het op peil brengen en verbeteren van het functioneren, maar dat het doorgaans ontbreekt aan middelen, capaciteit en voorzieningen.¹ Voorts oordeelt de Raad dat het Land Sint Maarten vooralsnog niet in staat is gebleken om autonoom de rechtshandhaving te borgen. De Raad constateert gebrek aan aandacht van de overheid voor dit belangrijke beleidsterrein en (mede als gevolg daarvan) nauwelijks allocatie van voldoende middelen, en evenmin beleidsvorming en visie. De Raad acht de conclusie gerechtvaardigd dat met het huidige perspectief voor de rechtshandhaving het aan de benodigde middelen voor de verdere opbouw van de rechtshandhaving zal (blijven) ontbreken. De Raad acht het dan ook van wezenlijk belang dat een manier wordt gevonden waarop Sint Maarten zelfstandig de rechtshandhaving kan waarborgen, dan wel een manier van samenwerking weet op te zetten waarmee het die autonome taak kan uitoefenen. De Raad komt in de Staat voor de rechtshandhaving 2017 tot de conclusie dat daarvoor in elk geval samenwerking is vereist, waarbij samenwerking binnen het Koninkrijk voorop staat.

Het beeld dat hiervoor werd geschetst, wordt ook in dit onderzoek naar de Forensische Opsporing in Sint Maarten bevestigd. Uit het onderzoek blijkt dat de forensische opsporing een grote rol speelt binnen het KPSM. Bij andere opsporingsdiensten in Sint Maarten is geen FO belegd; die diensten beschikken alleen over digitale expertise. Zowel de afdeling forensische opsporing als de afdeling digitale opsporing zijn voor het korps belangrijke ondersteunende afdelingen. De focus dient primair te liggen op het op niveau brengen en houden van de afdelingen, zodat in de dagelijkse ondersteuningsbehoefte van de organisatie(s) kan worden voorzien. Hoewel er gedurende de afgelopen jaren aandacht is geweest voor de ontwikkeling en professionalisering van de afdelingen, zijn er uitdagingen op met name het gebied van formatie, opleiding en (financiële) middelen en voorzieningen. De Raad meent dat gezien de ontwikkelingen van de criminaliteit en het belang van een goede ondersteuning in onderzoeken, meer geïnvesteerd wordt in de afdelingen. Wat voor

¹ De Raad betrok daarbij het effect van zijn eerdere onderzoeken en de aanbevelingen die uit die onderzoeken voortkwamen.

de rechtshandhaving in de volle breedte geldt, geldt ook voor Forensische Opsporing: samenwerking dient voorop te staan.

Net als bij eerdere onderzoeken van de Raad het geval was, werkten de betrokken organisaties en personen op constructieve wijze mee aan het onderzoek. De Raad dankt de personen die zijn benaderd zeer hartelijk voor hun medewerking.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING,

mr. F.E. Richards, voorzitter,
mr. Th. P.L. Bot,
mr. G.H.E. Camelia.

Samenvatting en aanbevelingen

Samenvatting

Inleiding

De Raad voor de Rechtshandhaving (hierna ook: de Raad) heeft onderzoek verricht naar de de forensische opsporing in Sint Maarten. Het rapport bevat een probleemstelling aan de hand waarvan de Raad het onderzoek heeft verricht. Van de belangrijkste bevindingen, analyses en conclusies volgt hierna een beknopte weergave. Voorts zijn een tien aanbevelingen opgenomen. Voor een volledige weergave verwijst de Raad naar zijn inspectierapport.

Probleemstelling

De centrale onderzoeksvraag in deze inspectie is: *“In hoeverre speelt forensische opsporing een rol binnen de algehele opsporing in Sint Maarten?”*

Deze vraag heeft de Raad beantwoord aan de hand van vier deelvragen met respectievelijk de onderwerpen: de toepasselijke wetgeving, beleid en plannen, de verrichting van FO-werkzaamheden, de werkwijze en de resultaten. De Raad heeft ook aandacht voor de ondersteunende werkzaamheden ten aanzien van digitale sporen geleverd door de afdeling digitale opsporing (DO).

Wetgeving, beleid en plannen

Voor wat betreft DNA wordt een inhaalslag gemaakt door wetswijzigingen te realiseren om daarmee de efficiëntie ten aanzien van de vergelijking van DNA binnen het Koninkrijk te optimaliseren. Daarbij is ook oog voor de privacy. Voor het overige is het wenselijk de geldende wetgeving op het gebied van DO te evalueren en daar waar nodig aan te passen aan de eisen van deze tijd. Voorts is gebleken dat het geldende inrichtingsplan niet aansluit bij de huidige ontwikkelingen binnen de afdelingen FO en DO.

De Raad merkt op dat een visie voor de afdelingen belangrijk is, maar dat specifiek voor de afdeling digitale opsporing in het oog moet worden gehouden dat de snelle ontwikkelingen op dat gebied ook bijstelling van behoeftes of gemaakte keuzes kan vergen.

Verrichting FO-werkzaamheden

Voor FO-werkzaamheden zijn de formatie, opleiding en middelen en voorzieningen van de afdelingen belang.

Zowel de afdeling forensische opsporing als de afdeling digitale opsporing zijn onderbezet. De afdeling DO heeft al meer dan zes maanden slechts de beschikking over één vaste digitale rechercheur. Hoewel er in een tijdelijke oplossing is voorzien, meent de Raad dat in een permanentere oplossing dient te worden voorzien. De Raad heeft reeds in eerdere rapporten aanbevelingen gedaan over de onderbezetting van het KPSM en over de bekrachtiging en inwerkingtreding van onder meer het functieboek en functiehuis. Deze aanbevelingen zijn nu, jaren later, nog steeds niet opgevolgd maar nog immer actueel.

Naast voldoende personeel zijn relevante opleidingen en cursussen in combinatie met voldoende middelen en voorzieningen cruciale randvoorwaarden. De afhankelijkheid van snelle besluitvorming en voldoende financiën hebben directe invloed op de afdelingen. De Raad meent dat de organisaties hun best doen om in de opleidingsbehoefte te voorzien, maar benadrukt het belang van structurele opleidingsplannen en de uitvoering daarvan voor de medewerkers van de verschillende ondersteunende afdelingen.

Uit het onderzoek komt verder naar voren dat de afdelingen niet beschikken over alle benodigde (technische) middelen en voorzieningen. Aan deze specifieke middelen en voorzieningen hangt vaak een fors prijskaartje, zowel qua aanschaf als qua onderhoud en verlenging (licenties, upgradering van mensen en het systeem). De Raad onderkent het feit dat een klein korps als het KPSM hiervoor vaak geen budget heeft en dat keuzes gemaakt moeten worden. Echter de Raad meent dat de mogelijkheden die er zijn wel optimaal benut moeten kunnen worden. Dit is op het moment niet het geval.

Het blijkt dat de Landsrecherche geen eigen uitleesapparaat heeft voor digitale apparatuur. Een dienst als de Landsrecherche zou goed geëquipeerd moeten zijn, gezien het soort onderzoeken dat zij doen en om het risico van het bekend worden van nog lopende onderzoeken zo minimaal mogelijk te houden.

Werkwijze

De afdeling Forensische opsporing werkt met verschillende werkvoorschriften, werkprocedures en notities. De Raad meent dat een update van de documenten een adequate werkwijze bevordert. De afdeling digitale opsporing beschikt ook over schriftelijke procedures. Dit geldt niet voor de digitale afdeling van de Landsrecherche.

Zowel de afdeling FO als DO beschikken over kleine teams, wat de aansturing binnen de teams ten goede komt. Waar volgens de Raad nog aan gewerkt dient te worden is de interne communicatie tussen afdelingen en de externe communicatie met het openbaar ministerie.

Uit het onderzoek komt verder naar voren dat er een grote bereidheid is tot samenwerking, zowel op forensisch gebied en zeker ook op digitaal gebied. Samenwerking vindt plaats binnen het korps, tussen opsporingsdiensten, tussen korpsen en met andere landen. Deze samenwerking is vaak ad hoc, op zaaksniveau of met betrekking tot een bepaald apparaat of bepaalde expertise. Van structurele samenwerking op het gebied van gezamenlijke aanschaf van apparatuur en/of het gezamenlijk aanbieden en volgen van opleidingen is geen sprake. De Raad meent dat de kleine omvang van de afdelingen, de financiële perikelen van het KPSM en andere organisaties en de aanschaf van vaak kostbare middelen en voorzieningen ertoe dwingen om meer structurele samenwerking te zoeken met andere diensten op het eiland en/of andere landen binnen het Koninkrijk en/of elders.

Er bestaan een aantal knelpunten met betrekking tot het Nederlands Forensisch Instituut die buiten het bereik liggen van het KPSM, maar zo belangrijk zijn dat in een oplossing dient te worden voorzien. Het betreft bijvoorbeeld achterstallige betalingen aan het NFI.

Resultaten

De Raad wijst erop dat de werkzaamheden van ondersteunende afdelingen vaak op de achtergrond plaatsvinden, waardoor binnen een onderzoek niet meteen het aandeel van die afdelingen te zien is. Door middel van de cijfers wordt een beter beeld verkregen van de werkzaamheden van de afdelingen.

Cybercriminaliteit

Het onderwerp cybercriminaliteit zelf valt buiten de scope van deze inspectie van de Raad. Echter gezien de actualiteit van het onderwerp heeft de Raad hier kort bij stilgestaan. Doel is een eerste indruk te geven van de stand van zaken op Sint Maarten en aandacht te vragen voor de problematiek hieromtrent.

Aanbevelingen

Ook dit onderzoek resulteert in aanbevelingen. De Raad doet in het kader van zijn bevindingen de volgende aanbevelingen:

Aan de minister van Justitie:

1. Zorg dat de wetgeving op forensisch gebied up-to-date is. Heb daarbij in ieder geval aandacht voor de inwerkingtreding van het Landsbesluit vergelijkend onderzoek celmateriaal en opvolging van de meer malen door de Raad gedane aanbevelingen ten aanzien van de rechtspositie, functieboek en functiehuis.
2. Update de geldende plannen.
3. Bewerkstellig dat structureel samengewerkt kan worden met andere opsporingsdiensten op Sint Maarten, binnen het Koninkrijk en/of elders op het gebied van aanschaf van apparatuur, het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden en het gezamenlijk aanbieden en volgen van opleidingen, zodat ingespeeld kan worden op de (snelle) ontwikkelingen in de vakgebieden en beschikt kan worden over de daadwerkelijk voor de werkzaamheden benodigde middelen en voorzieningen.
4. Zorg dat benodigde licenties worden aangeschaft en tijdig worden verlengd.
5. Zorg dat tijdig wordt beslist over verlenging van een contract met het NFI. Bezie tevens of het contract voor een langere periode kan worden aangegaan.
6. Bevorder dat rekeningen van het NFI tijdig worden voldaan en vindt een oplossing voor de betalingsachterstand. Tref voorzieningen in de komende begrotingen.

Aan de minister van Justitie ten aanzien van het Korps Politie Sint Maarten:

7. Update de werkvoorschriften, werkprocedures en notities van de afdeling forensische opsporing. Heb hierbij met name oog voor aanpassingen van de documenten die de communicatie, informatievervalsing en wederzijdse verwachtingen ten goede komen.
8. Zorg voor een oplossing ten aanzien van de bezetting van de digitale opsporing.

Aan de minister van Justitie ten aanzien van de Landsrecherche:

9. Zorg dat de Landsrecherche beschikt over uitleesapparatuur voor digitale gegevensdragers.

10. Stel benodigde werkvoorschriften, werkprocedures en/of notities op ten aanzien van de ondersteunde werkzaamheden van de digitale analist.

Summary and recommendations

Summary

Introduction

The Law Enforcement Council (hereinafter referred to as: the Council) has conducted an inspection into the forensic department of the St. Maarten Police Force (FD). The report contains a central question on the basis of which the Council has carried out the inspection. This summary contains the main findings, analyses and conclusions. Also 10 recommendations have been made. For a full outline, the Council refers to its inspection report.

Central question

The central question in this inspection is: *"To what extent does the forensics department play a role in the criminal investigation in St. Maarten?"*

This central question has been answered by the Council on the basis of four sub-questions regarding, respectively: the applicable legislation, policies and plans, the execution of forensic work, the workmethods and the results. The Council also focused on the supporting work by the digital (forensics) department regarding digital evidence.

Legislation, policies and plans

As far as DNA is concerned, an update is made by making legislative changes to optimize the efficiency of DNA comparison within the Kingdom. There is also attention for the protection of privacy. Otherwise, it is advisable to evaluate the legislation in force in the field of digital forensics and, where necessary, to adapt it to the requirements of modern time. Furthermore, it has been shown that the applicable organisation plan of the Police Force does not reflect current developments within both departments.

The Council notes that a vision for the departments is important, but specifically for the digital (forensic) department, it should be borne in mind that the rapid developments in this field may also require adjustment of the needs or adjustment of choices already made.

Performing forensic activities

The formation, training, resources and facilities of the departments are important to carry out forensic work.

Both departments are understaffed. For more than six months the digital (forensic) department has only one permanent digital detective available. Although a temporary solution is foreseen, the Council considers that a more permanent solution should be provided. The Council has already made recommendations in previous reports about the understaffing of the Police Force and about ratification and implementation of the function book and function house. Years later these recommendations have still not been followed up, but are still applicable.

In addition to sufficient staff, relevant training and courses combined with sufficient resources and facilities are crucial preconditions. The dependence of fast decision-making and sufficient finances have direct influence on the departments.

The Council considers that the organisations are doing their best to meet the training needs, but stresses the importance of structural training plans and their implementation for the staff of the various departments.

The inspection further reveals that the departments do not have all the necessary (technical) resources and facilities. These specific resources and facilities often have a hefty price tag both in terms of purchase as well as maintenance and renewal (licenses, upgrading of personnel and the system). The Council recognises the fact that a small force like the St. Maarten Police Force does not have sufficient finances and that choices have to be made. However, the Council considers that it should be possible to take full advantage of those existing possibilities. This is not the case at the moment.

It turns out that the St. Maarten National Detective Agency does not have its own device for extracting data from digital devices. An organisation such as the National Detective Agency should be well equipped, given the kind of investigations they do and to minimise the risk of exposing any ongoing investigations.

Work method

The forensics department works according to different work instructions, work procedures and notes. The Council considers that an update of the documentation complements an adequate work method. The digital (forensic) department also has written procedures. This does not apply for the digital analyst of the National Detective Agency.

Both departments have small teams, which benefits the management of the teams. The Council deems that the departments should work on the internal communication and the external communication with the Public Prosecutor's office.

The research further shows that there is a great willingness to cooperate, in the forensic field and even more in the digital field. Cooperation takes place within the corps, between investigation organisations, between forces and with other countries. This collaboration is often *ad hoc*, on a case level or in relation to a particular device or expertise. There is no structural cooperation in the field of joint procurement of equipment and/or the joint offering of and participation in training. The Council considers that the small size of the departments, the financial situation of the force and other organisations and the often costly procurement of resources and facilities are forcing the Police Force to seek more structural cooperation with other organisations on the island and/or other countries within the kingdom and/or elsewhere.

There are a number of bottlenecks with regard to the Netherlands Forensic Institute (NFI) which are beyond the scope of the St. Maarten Police Force, but these are so important that a solution should be provided. For example, overdue payments from the government to the NFI.

Results

The Council points out that the work of the two departments often take place in the background, which does not immediately show the (important) part of these departments within an investigation. By means of results a better picture is given of the work of the departments.

Cybercrime

The subject of cybercrime itself is beyond the scope of this inspection. However, in view of the actuality of the subject, the Council briefly addresses this subject. The aim is to give a first impression of the state of affairs in St. Maarten and to draw attention to the problems within that context.

Recommendation

This report concludes with recommendations. In the context of its findings, the Council make the following recommendations:

To the Minister of Justice:

1. Make sure the legislation regarding the forensic field is up-to-date. In any event have attention for the entry into force of the national decree on comparative research on cell material. Also have attention for the follow-up of the recommendations made by the Council on several occasions with regard to the legal position, function book and function House of the Police Force.
2. Update the current plans.
3. Ensure that structural cooperation can take place between other investigative organisations in St. Maarten, within the kingdom and/or elsewhere in the field of procurement of equipment, carrying out certain activities and jointly offering and participation in training, to enable that the departments can respond on the (rapid) developments in the fields and that they have the resources and facilities that are actually needed for the work.
4. Ensure that required licenses are purchased and renewed in a timely manner.
5. Ensure that a decision about renewal of the contract with the NFI is made in a timely manner. Also evaluate whether the contract can be renewed for a longer period.
6. Ensure that the bills of the NFI are paid in a timely manner and find a solution for the late payments. Make provisions in the upcoming budgets.

To the Minister of Justice regarding the St. Maarten Police Force:

7. Update the work instructions, work procedures, and notes of the forensic department. In particular, have an eye for adjustments to the documents that will benefit communication, sharing of information and mutual expectations.
8. Provide a solution with regard to the personnel of the digital department.

To the Minister of Justice regarding the National Detective Agency:

9. Make sure that the National Detective Agency has a device for extracting data from digital devices.
10. Set up necessary work instructions, work procedures and/or notes regarding the work of the digital analyst.

1 Inleiding

1.1 Inleiding en aanleiding

De Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad) is belast met de algemene inspectie van de organisaties van de justitiële keten op de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: BES-eilanden), in Curaçao en in Sint Maarten. De Raad heeft in zijn jaarplan voor 2017 vastgelegd welke onderwerpen dat jaar aan bod kwam. Eén van deze onderwerpen heeft betrekking op de forensische opsporing (FO).

De Rijkswet Politie bepaalt dat Sint Maarten zorg dient te dragen voor een kwalitatief volwaardig en professioneel politiekorps (artikel 7). In ieder geval wordt (onder meer) voorzien in het volgende taakgebied: *recherche ten behoeve van de opsporing van misdrijven met voorzieningen op het gebied van tactisch, technisch, financieel en digitaal onderzoek, informatie en analyse.*

Vanaf 2010 is de afdeling FO in ontwikkeling zowel op het gebied van capaciteit als op het gebied van kennis en middelen. In jaarplannen van het korps zijn daartoe verschillende doelstellingen geformuleerd. Daar deze afdeling een belangrijke plaats inneemt binnen de opsporing, is de Raad nagegaan in hoeverre de afdeling FO een rol speelt binnen de algehele opsporing in Sint Maarten.

1.2 Doelstelling

Met dit onderzoek wil de Raad inzichtelijk maken in hoeverre forensische opsporing een rol speelt binnen de opsporing in Sint Maarten. De Raad doet aan de hand van de bevindingen aanbevelingen teneinde een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de genoemde afdeling.

1.3 Probleemstelling en onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag in deze inspectie luidt:

In hoeverre speelt forensische opsporing een rol binnen de algehele opsporing in Sint Maarten?

De bij de centrale onderzoeksvraag behorende deelvragen zijn:

1. *In hoeverre zijn wet- en regelgeving, beleid en plannen geschikt voor alle FO-werkzaamheden?*
2. *In hoeverre kunnen alle benodigde FO-werkzaamheden worden verricht?*
3. *Wat is de werkwijze van de organisaties belast met forensische opsporing?*
4. *Welke resultaten zijn er behaald?*

1.4 Onderzoeksaanpak en -methode

Oriëntatiefase

Relevante wet- en regelgeving, beleid, plannen en overige documenten zijn bestudeerd om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het onderwerp.

Onderzoeksfase

In de onderzoeksfase heeft de Raad door middel van interviews een zo goed mogelijk beeld verkregen met betrekking tot de forensische opsporing in Sint Maarten.

1.5 Afbakening

Het onderzoek richtte zich op de ondersteunende werkzaamheden binnen het strafrecht en op de op waarheidsvinding gerichte taken.

De forensische opsporing omvat in deze inspectie onderzoeken naar aanleiding van een gepleegd strafbaar feit (een voorbeeld is een gepleegde overval).

De Raad onderzoekt de ondersteunende afdeling forensische opsporing die zich richt op het (onder)zoeken van fysieke sporen en het interpreteren van resultaten.

In het algemeen is een trendverschuiving waar te nemen binnen de opsporing. Het werkkterrein van de opsporing omvat naast opsporing op 'straat' steeds meer ook opsporing in de digitale wereld. Het gaat daarbij niet alleen om criminele activiteiten die digitaal worden gepleegd (bijv. computercriminaliteit en fraude), maar zeker ook om bewijsvergaring voor 'fysieke' delicten. Gezien de ontwikkelingen acht de Raad het van belang om de forensische kant van digitale opsporing bij het onderzoek te betrekken. Het gaat dan om de ondersteunende werkzaamheden die zich richten op het veiligstellen, toegankelijk maken en uitlezen van informatiedragers (digitale sporen) en het analyseren daarvan. (Eventuele) andere werkzaamheden van de afdeling digitale opsporing blijven buiten beschouwing.

Het onderzoek heeft betrekking op de periode van 10 oktober 2010 tot en met april 2018.²

1.6 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk 1 bevat hoofdstuk 2 de achtergrondinformatie. Vervolgens zijn in hoofdstuk 3 de onderzoeksresultaten en analyses weergegeven. Tenslotte bevat hoofdstuk 4 de aanbevelingen.

² Deze inspectie zou volgens de oorspronkelijke planning in september 2017 van start gaan, echter moest uitgesteld worden vanwege de gevolgen van de orkanen Irma en Maria.

2. Achtergrondinformatie

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een uiteenzetting van de belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de wetgeving, plannen en andere relevante documenten ten aanzien van forensische opsporing in Sint Maarten vanaf 2010.

2.1 Criminaliteitsbeeldanalyse (2011)

In de Criminaliteitsbeeldanalyse (CBA) is reeds gewezen op het belang van forensische opsporing in relatie tot offensieve contrastrategieën³.

“Ondanks het feit dat vingerafdrukken van de verdachte als bewijs waren aangeleverd, bleven veel daders ontkennen dat zij een inbraak gepleegd hadden, tot zij inzagen dat de rechter dit bewijs afdoende vond om hen te veroordelen. Bij de invoering van de telefoontap gebeurde volgens respondenten hetzelfde: verdachten bleven ontkennen, tot zij daadwerkelijk veroordeeld werden op basis van de tapverslagen. De kans is groot dat woninginbrekers in de toekomst vaker handschoenen zullen gaan gebruiken om zo de kans op herkenning of ontdekking van hun vingerafdruk kleiner te maken. In het verleden waren deze afschermingsstrategieën niet noodzakelijk. Nu zijn ze dat wel, omdat de opsporingsmogelijkheden van de politie zijn toegenomen. Criminelen passen hun gedrag aan op de opsporingsmogelijkheden van de politie.”

Ontwikkelingen binnen de opsporing leiden ertoe dat criminelen hun contrastrategieën aanpassen.

2.2 Plannen van het Korps Politie Sint Maarten

2.2.1 Plan van aanpak Korps Politie Sint Maarten

In juni 2011 is door het KPSM een plan van aanpak opgesteld bestaande uit: het verbeterplan, het inrichtingsplan en het programma verbetering Korps Politie Sint Maarten.

2.2.1.1 Addendum Plan van aanpak KPSM (2011)

In het addendum Plan van aanpak KPSM staat dat het optreden op een plaats delict een steeds belangrijkere plaats inneemt in het totale opsporingsproces. Door de introductie van PD (plaats-delict)-management worden taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden benoemd die het bewaken, beveiligen en onderzoek van de plaats delict op een verantwoorde wijze mogelijk maken. Benodigd zal zijn: een investering in middelen en een cursus PD-management voor al het uitvoerende personeel van het korps.

³ Contrastrategieën zijn strategieën die door criminele organisaties worden gebruikt om activiteiten af te schermen of het werk van de opsporingsinstanties te dwarsbomen, CBA Korps landelijke politiediensten (KLPD) 2011. Er wordt doorgaans onderscheid gemaakt tussen afschermingsstrategieën, defensieve contrastrategieën en offensieve contrastrategieën.

Voorts wordt ook in het document gewezen op de snelle ontwikkelingen op het gebied van FO en de steeds belangrijker wordende en onmisbare positie van FO binnen het opsporingsproces. Daartoe zal vanaf 2010 een impuls worden gegeven aan de Forensische opsporing door zowel bijstand vanuit Nederland alsmede de daarmee gepaard gaande interne opleiding van twee forensische medewerkers. Voorts zal het noodzakelijk zijn om te investeren in databases (HAVANK / dactyvergelijking) die het mogelijk maken om sporen te vergelijken. Ten slotte moet er tevens rekening mee worden gehouden dat het NFI vanaf 10 oktober 2010 kosten voor onderzoek in rekening zal brengen.

2.2.1.2 Inrichtingsplan 2011

In het Inrichtingsplan staat dat de forensische opsporing een essentieel onderdeel is van het opsporingsproces en samen met tactiek en informatie onderdeel uitmaakt van dit proces.⁴ De afdeling is feitelijk ondergebracht bij de incidentgerichte opsporing en maakt deel uit van het opsporingsproces. De forensische opsporing richt zich op sporen zoeken, sporen onderzoeken en resultaten interpreteren. Primair is het onderzoek gericht op waarheidsvinding. Voorts wordt gemeld dat de rol en betekenis van FO in de nabije toekomst sterk zal toenemen en niet langer uitsluitend ondersteunend aan tactische processen zal zijn maar steeds meer sturend. De afdeling FO zal beschikken over 4 allround FO-medewerkers. Tevens zullen basisvaardigheden forensische opsporing worden ondergebracht bij enkele medewerkers van de incidentgerichte opsporing. In het geval dit nodig is wordt assistentie verkregen via andere korpsen, een samenwerkingsvorm, door middel van de Gemeenschappelijke voorziening politie (GVP) of het Nederlands Forensisch Instituut (hierna: NFI).

Digitale opsporing is feitelijk ondergebracht bij de *probleemgerichte (curs. RvdRH)* opsporing. Deze afdeling levert digitale expertise in rechercheonderzoeken en stelt informatiedragers veilig, maakt ze toegankelijk, leest ze uit en stelt van de onderzoeken en bevindingen een proces-verbaal op. Formatief zijn twee rechercheurs digitale opsporing begroot. In het geval meer specialistische ondersteuning gewenst is, dient een beroep gedaan te worden op een inter(ei)landelijk samenwerkingsverband en/of een voorziening vanuit een samenwerkingsvorm of door middel van de GVP.

2.2.1.3 Herziene inrichtingsplan 2012

In het herziene Inrichtingsplan staat dat *incidentgerichte (curs. RvdRH)* opsporing zal worden belast met de (aansturing van de) FO.⁵ Voorts komen onder meer de functies 'rechercheur forensische opsporing' alsmede 'rechercheur digitale opsporing' te vervallen en deze worden samengevoegd in de functie 'specialistisch rechercheur'. Tevens wordt voorgesteld om het aantal specialistisch rechercheurs met het taakaccent 'digitaal' te verhogen met twee. Daarnaast wordt onder meer de functie forensisch laboratorium specialist toegevoegd.

⁴ Het oorspronkelijke inrichtingsplan, versie 17a, d.d. 15 juni 2010, is goedgekeurd door de politieke stuurgroep.

⁵ In 2012 is het inrichtingsplan herzien, maar het plan is niet bekrachtigd door het ministerieel overleg.

2.2.2 Jaarplannen (2012-2015) en -verslagen KPSM

In het jaarplan 2012 is een aantal doelstellingen opgenomen over de positionering en opzet van de afdeling forensische opsporing. Deze betreffen het verder optimaliseren van het opsporen van sporen, uitbreiden van de capaciteit en internationalisering van FO (o.a. meer samenwerken, ratificeren van wetgeving en optimaliseren van databases). Ten aanzien van de DNA databank, Automated Fingerprint Identification System (AFIX) en geregistreerde vuurwapens is ook een aantal doelstellingen opgenomen. Beoogd wordt om in 2012 de DNA databank met 15% sporen te laten stijgen en 15% meer vergelijkingen te doen. In AFIX dient 10% meer vingerafdrukken te worden opgenomen en 10% meer vergelijkingen te worden uitgevoerd. Ook moeten er 15% meer vuurwapens geregistreerd worden.

Het jaarplan 2013 staat in het teken van professionalisering van de afdeling. Naast investering in de opleiding van *technisch* rechercheurs door *training on the job*, zal een laborante worden aangetrokken. Er wordt aangegeven dat het uitlezen van telefoons en computers activiteiten zijn die niet meer weg te denken zijn in de hedendaagse opsporing en dat forensisch bewijs steeds belangrijker wordt als bewijsmiddel. Uitbreiding van de afdeling, het ontwikkelen van de kwaliteit van de afdeling, inrichting van een laboratorium in het BBW gebouw, het volgen van diverse trainingen en het verder leren van PD management zijn de beoogde activiteiten voor dat jaar.

In het jaarplan 2014 is onder meer oog voor technische innovatie. Opgemerkt wordt dat de echte wereld steeds meer geïmpregneerd is door de virtuele of digitale wereld. Internet is naast het gebruik voor commune delicten (bijvoorbeeld oplichting) in toenemende mate een doel op zichzelf voor criminaliteit (bijvoorbeeld skimmen of hacken). Het wordt dan ook van groot belang geacht dat de politie haar opsporingscapaciteit verbreedt en professionaliseert en meegaat met de technische innovatie. Aangegeven wordt dat het opsporen van criminele activiteiten hand in hand gaat met technologie en beschikbare technische middelen. Het vergt dan ook een continue investering. Zonder techniek en een goede start van een onderzoek wordt de opsporing bemoeilijkt.

Het verder op peil brengen van de effectiviteit en efficiency van digitaal opsporen staat in het jaarplan 2015 op het programma. Doelstellingen zijn: verder upgrading en uitbreiding van technologie, verder op peil brengen van interne procedures en werkafspraken, voortzetten van vaste trainingen en certificering, aanzet geven en starten met kennisvergaring voor rechercheren op het gebied van cybercrime en investeren in een goed begrip van de werkzaamheden bij de tactische rechercheur ten gunste van communicatie met onder meer digitaal rechercheurs. Over het onderdeel FO dat zich bezighoudt met fysieke onderzoeken op de PD wordt gemeld dat het is uitgebreid (1 laborant, 2 dactyloscopen en 2 algemeen technische rechercheurs) en veel materiaal is aangeschaft. Interne overdracht van kennis op onder meer de gebieden PD-management, vuurwapen- en brandonderzoeken en samenwerking in de regio zal ook in dit jaar voortgezet worden.

In de jaarplannen 2016 en 2017 is niets concreets opgenomen ten aanzien van het onderwerp.

Het KPSM beschikt tot op heden niet over jaarverslagen. Wel brengt het KPSM jaarlijks criminaliteitscijfers uit met een korte toelichting.

2.3 Jaarplannen en -verslagen openbaar ministerie (2011-2016)

In het jaarplan 2011 staat dat het parket Sint Maarten het initiatief zal nemen om aanpassing van de DNA-uitvoeringsregels aan de minister van Justitie voor te leggen. Hiermee wordt vergelijking van bestanden mogelijk.

Het jaar 2012 kenmerkte zich, volgens het jaarverslag, door een intensiever gebruik van DNA als opsporingsmiddel. In de cijfers ziet men dit ook terug: van alle Caribische landen heeft Sint Maarten het hoogste aantal sporen en profielen opgeslagen in de landelijke DNA-databank. In 2012 was er een toename van het aantal DNA-profielen van personen (111 naar 153) en er werden in 2012 totaal 67 zaken voor DNA-onderzoek aangeboden aan het NFI. Voorts zijn er ook *High Volume Crime-batches* opgestart. Dit zijn sporen van veel voorkomende misdrijven zoals inbraken, die te herleiden zijn naar één DNA-profiel. In de toekomst zal de opzet erop gericht zijn om de DNA-databank verder te vullen met de profielen van verdachten. Hoe meer profielen in de databank zitten hoe meer de kans op een match - en daarmee ook het oplossingspercentage - toeneemt. Zodoende zorgt dit opsporingsmiddel voor een bijdrage aan de opsporing, vervolging en nadrukkelijk ook preventie van strafbare feiten.

FO (inclusief digitaal opsporen) wordt steeds belangrijker binnen het gemiddelde opsporingsonderzoek, zo staat in het jaarverslag 2013. Op digitaal gebied zijn goede tactische resultaten verkregen door het in beslag nemen en uitlezen van telefoons en in fysieke onderzoeken op de PD zijn sporen voor het verkrijgen van DNA materiaal veiliggesteld welke een DNA hit hebben opgeleverd. In 2013 is een aanzienlijke toename van het aantal profielen in de DNA-databank, dit komt ten goede aan het oplossingspercentage in de toekomst. De Officier van Justitie (OvJ) en parketsecretaris met de portefeuille FO voeren periodiek overleg met FO KPSM en houden contact met NFI en zicht op de verzending van sporen naar het NFI. Sturing vanuit het Openbaar Ministerie (OM) vindt plaats ten aanzien van forensisch onderzoek van vuurwapens en uitwisseling van gegevens met de Franse kant.

Pas in het jaarverslag 2016 komt het onderwerp weer aan bod. Er wordt gewezen op de beperkte aanwezigheid van expertise van de Landsrecherche (LR) op het gebied van analyse en financieel onderzoek. De LR beschikt niet over een eigen uitleesapparaat voor digitale gegevensdragers. Dit beperkt de slagkracht van de LR op digitaal gebied (en dus ook tactisch gebied) aanzienlijk.

Op 16 november 2016 is door het OM, samen met het RST te Curaçao en het bedrijf DataExpert in Nederland de eerste editie van de Caribbean Cybercrime Conference te Aruba georganiseerd. Het doel van de Caribbean Cybercrime Conference (CCC) was enerzijds bewustzijn creëren voor de groeiende dreiging van cybercrime en anderzijds om inzichtelijk te maken welke digitale opsporingsmogelijkheden er vandaag de dag zijn om (cyber)crime te bestrijden.

2.4 Jaarplannen en -verslagen Landsrecherche

Er zijn geen jaarplannen en -verslagen beschikbaar.

2.5 Jaarverslagen Recherchesamenwerkingsteam 2013-2016

Van het Recherchesamenwerkingsteam (RST) zijn alleen jaarverslagen voorhanden.

In het jaarverslag 2013 van het RST is vermeld dat ook op het gebied van een aantal bijzondere projecten, zoals Forensische Opsporing en Observatie, in samenwerking met de landen grote stappen zijn gezet. In algemene zin verloopt de informatiedeling tussen het KPSM en RST goed. Voorts kan gelezen worden dat onderzoek aan inbeslaggenomen digitale gegevensdragers veel aanvullend bewijs had opgeleverd in een zaak. Verder wordt onder meer aangegeven dat bij de uitvoering van de onderzoeken een aantal terugkerende knelpunten merkbaar zijn:

- Het nijpende personeelstekort door een beperkte twinning-bijdrage vanuit KPSM
- Beperkte specialistische capaciteit: tolken, observatie, digitale en technische expertise vormen een *bottleneck* in de voortgang van de onderzoeken

In het jaarverslag 2014 is opgenomen dat:

“In alle onderzoeken wordt de vraag naar digitaal onderzoek steeds sterker. De digitalisering van de maatschappij werkt als een sneeuwbal binnen de opsporing. Het aanbod van digitale opsporingscomponenten binnen de onderzoeken neemt kwantitatief toe maar zeker ook in complexiteit. Hierdoor zijn de onderzoeken intensief en diepgaand van aard waarbij continu wordt afgestemd met andere specialisten. Door het invoeren van slimme technieken en procedures zijn er telkens goede en bruikbare resultaten te melden. Vanwege de status van de onderzoeken maar ook vanuit algemeen opsporingsbelang kunnen de successen niet altijd openlijk gedeeld worden om de gebruikte methoden en technieken niet prijs te geven.”

Als één van de mijlpalen bereikt in 2014 wordt onder meer genoemd dat 14 personen zijn opgeleid voor digitaal onderzoek van telefoons en tablets. Dit betrof een training van 1 week waarbij alle cursisten in staat werden gesteld zich te kwalificeren voor twee internationaal erkende certificaten. Deelnemende diensten waren KPC, KPCN, KPSM, Douane Curaçao, KMar en RST (alle vestigingen).

In 2015 is de naam van de afdeling digitale expertise veranderd in Team Digitale Opsporing (TDO), zo kan gelezen worden in het jaarverslag 2015. Deze nieuwe naam geeft volgens het RST beter aan waar de focus van het team ligt: TDO werkt ondersteunend aan de opsporing. Ondanks de ondersteuning uit Nederland oversteeg de aanvraag naar de digitale expertise in hoge mate de beschikbare in te zetten capaciteit waardoor op met name spoedvragen van de korpsen onvoldoende ingezet kon worden. Om meer capaciteit te creëren werd met de korpsen gewerkt aan de inbreng van de expertise bij het KPSM en het KPA, en training van medewerkers in de korpsen en van het RST. Het betreft training op gebied van het zelfstandig uitlezen van telefoons door tactisch rechercheurs. Voorts wordt in het jaarverslag melding gemaakt van het team bestrijding ondermijning.

Tenslotte vermeld het jaarverslag 2016 dat:

“De vergaande automatisering van de maatschappij, onder meer door de sterke opkomst van internet of things, geeft veel niet-traditionele kansen binnen de opsporing. Om deze kansen te kunnen grijpen is het van belang om de ontwikkelingen op de voet te volgen en nauw samen te werken met (interne) partners. De bijdrage van digitale opsporing komt hierbij steeds meer aan de voorkant van het onderzoeksproces te zitten”

Ook is aangegeven dat op initiatief van het Team Digitale Opsporing van het RST (TDO) in november 2016 de eerste Caribbean Cybercrime Conference is georganiseerd op Aruba. Dit congres had als belangrijkste thema “cybercrime awareness”.

2.6 Rapport Raad voor de rechtshandhaving (2013)

In zijn rapport ‘Het opsporingsproces door de recherche in Sint Maarten’⁶ uit 2013 is ook e.e.a. vermeld over de afdeling FO. De afdeling heeft een coördinator aangetrokken en er is geïnvesteerd in systemen voor de vergelijking van de sporen. Tevens zijn werkprocedures beschreven, formats voor processen-verbaal opgesteld en twee medewerkers opgeleid. Verder zijn diverse hulpmiddelen voor de forensische opsporing aangeschaft. Alle voertuigen van de algemene en justitiële divisie zijn voorts van forensisch materieel voorzien en het merendeel van de medewerkers van de algemene divisie heeft in een cursus geleerd hoe moet worden omgegaan met een plaats delict (PD-management). De bedoeling is dat in 2013 het overige deel van de algemene divisie en de afdeling opsporing de cursus krijgt. Ook wordt gewezen op de gevolgen voor de opsporing, waaronder FO, van financiële perikelen van het KPSM. Tussen de afdeling forensische opsporing en de meeste andere onderdelen van de incidentgerichte opsporing is veel wisselwerking, bijvoorbeeld tussen de tactische en forensische opsporing.

2.7 DNA-vergelijking

Medio 2014 zijn tijdens het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) afspraken gemaakt over vergelijking van DNA-profielen van daders in de databanken van de vier landen binnen het Koninkrijk (Nederland incl. BES, Aruba, Curaçao en Sint Maarten). Bewerkstelligd wordt dat de landen rechtstreeks toegang krijgen tot elkaars databanken. Om dit mogelijk te maken zullen de benodigde wetwijzigingen met voorrang behandeld worden.

2.7.1 Jaarverslagen Nederlands Forensisch Instituut (2014-2016)

Het NFI doet DNA-onderzoek voor en beheert de DNA-databanken van Caribisch Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Vergelijking onderling tussen de genoemde eilanden of met de Nederlandse DNA-databank is in 2014 niet mogelijk. Alleen in individuele gevallen was dit mogelijk via een interregionaal rechtshulpverzoek. In het jaarverslag 2014 wordt onder meer verslag gedaan dat Nederland binnen afzienbare tijd DNA-profielen gaat vergelijken met de koninkrijksdelen in het Caribisch gebied, wat aanpassing van landsbesluiten en het Nederlandse DNA-besluit vergt. In 2014 werd nog gewerkt aan de aanpassing van het landsbesluit van Sint Maarten. Dit landsbesluit was in 2015 gereed,

⁶ Raad voor de rechtshandhaving, 2013. *Het opsporingsproces door de recherche in Sint Maarten. Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar het functioneren van het opsporingsproces van de recherche van het korps politie Sint Maarten.*

maar in 2016 nog niet van kracht.⁷ In 2016 is gebleken dat er een aanvullende overeenkomst nodig is om de gegevensbescherming in alle Koninkrijksdelen op hetzelfde niveau te krijgen. Voorts bevatten de jaarverslagen 2014-2016 ook cijfers ten aanzien van DNA-profielen (zie paragraaf 3.7).

3. Onderzoeksresultaten

Inleiding

Uit het onderzoek komt naar voren dat op Sint Maarten alleen het KPSM beschikt over een afdeling forensische opsporing. Deze biedt ondersteuning aan andere afdelingen ten aanzien van het veiligstellen en onderzoeken van fysieke sporen. Daarnaast beschikt het korps ook over een afdeling *digitale* opsporing. Deze afdeling biedt ook ondersteuning aan andere afdelingen, maar dan ten aanzien van digitale sporen. Het RST en de Landsrecherche in Sint Maarten hebben beiden alleen digitale expertise in huis. De onderzoeksresultaten in dit rapport hebben overwegend betrekking op het KPSM. Daar waar relevant, wordt ingegaan op de andere opsporingsdiensten.

3.1 Wettelijk kader & plannen

3.1.1. Bevindingen

Wetgeving

Forensische opsporing

Geïnterviewden geven aan over het algemeen uit de voeten te kunnen met de geldende wetgeving. De wetgeving op het gebied van DNA is volgens een geïnterviewde aan een update toe. Winst valt te behalen door de criteria voor het opnemen van bepaalde profielen in de databank uit te breiden. Waar bijvoorbeeld elders in het Koninkrijk (Nederland) voor ernstige misdrijven veroordeelden verplicht DNA moeten afstaan is dit in Sint Maarten niet het geval. Eén geïnterviewde wees hier specifiek op.

Wel zijn vanuit het JVO afspraken gemaakt over vergelijking van DNA-profielen van daders in de databanken van de vier landen Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland. De verschillende landen hebben de verschillende trajecten voor de benodigde wetwijzigingen in gang gezet. Voor wat betreft Sint Maarten is het Landsbesluit vergelijkend onderzoek celmateriaal gereed, maar nog niet in werking getreden.⁸

Voorts wordt van belang geacht dat bij onderlinge vergelijking van DNA-profielen de privacy op eenduidige wijze wordt beschermd. Bij de sluiting van het JVO van 11 juli 2017 de

⁷ In 2015 is de aanpassing van het landsbesluit van Aruba in werking getreden, wat het voor de overige Koninkrijksdelen mogelijk maakte om hun DNA-profielen met die van Aruba te vergelijken. De aanpassingen van het Nederlandse DNA-besluit en het landsbesluit van Caribisch Nederland zijn in 2016 in concept gereed. De aanpassing van het landsbesluit Curaçao was in 2015 van kracht.

⁸ Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van de 12de juni 2015 tot wijziging van het Landsbesluit vergelijkend onderzoek celmateriaal in verband met het geautomatiseerd onderling vergelijken van DNA profielen tussen de landen van het Koninkrijk, AB 2015, 14.

Onderlinge regeling vergelijking DNA-profielen tussen Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten ondertekend door Aruba, Sint Maarten en Nederland.⁹ Per 1 september 2017 is deze Onderlinge regeling in werking getreden.¹⁰

Digitale opsporing

De geldende wetgeving is vaak gedateerd, inhoudende dat het toeziet op 'klassieke' delicten en niet geupdate is ten aanzien van 'digitale' delicten. Geïnterviewden geven aan dat men met behulp van enige creativiteit vaak wel uit de voeten kan met de verouderde wetgeving. Wel levert het ontbreken van de juiste wetgeving vertraging op in die gevallen waarin bijvoorbeeld geen BOB-middelen kunnen worden ingezet omdat de 'oude' wetgeving deze bevoegdheden niet toekent. Zo bevat de Sint Maartense wetgeving bijvoorbeeld geen bepaling ten aanzien van de netwerk doorzoeking. In een concrete zaak betekende dit dat een digitaal rechercheur het desbetreffende netwerk niet kon doorzoeken.

Plannen

Het KPSM wijst op de jaarlijks beschikbare criminaliteitscijfers. Echter bevatten deze documenten geen specifieke cijfers ten aanzien van de ondersteunende werkzaamheden van beide afdelingen. Er zijn als zodanig geen jaarverslagen beschikbaar.

Zowel de afdeling FO als de afdeling digitale opsporing vallen volgens geïnterviewden onder de incidentgerichte opsporing van het KPSM.

Digitale opsporing

Geïnterviewden wijzen erop dat de klassieke criminaliteit zich zo ontwikkelt dat de digitale component in zaken toeneemt. Naast de oprichting van een afdeling cybercriminaliteit (zie paragraaf 3.5), moeten ook de ondersteunende diensten mee ontwikkelen om adequate ondersteuning te kunnen bieden. Bepaald moet worden waar men naartoe wil met de afdeling en hoe dat ingericht dient te worden. Vervolgens kunnen dan aan de hand van die behoeftes keuzes worden gemaakt, aldus een geïnterviewde.

3.1.2 Analyse

Wetgeving

Voor wat betreft DNA wordt een inhaalslag gemaakt door wetwijzigingen te bewerkstelligen om daarmee de efficiëntie ten aanzien van de vergelijking van DNA binnen het Koninkrijk te optimaliseren. Daarbij is ook oog voor de privacy. Voor het overige is het wenselijk de geldende wetgeving op het gebied van DO te evalueren en daar waar nodig aan te passen aan de eisen van deze tijd om daarmee beter in te kunnen spelen op de gaande ontwikkelingen.

⁹ Afgesproken is dat Curaçao na afronding van de interne procedures aansluit bij de Onderlinge Regeling. Het streven van Curaçao is voor of tijdens het aankomende JVO aan te sluiten. In de besluitenlijst van het JVO van 16 januari 2018 is niets hieromtrent opgenomen.

¹⁰ AB 2017, GT nr. 26

Plannen

Het geldende inrichtingsplan sluit niet aan bij de huidige ontwikkelingen binnen de afdelingen FO en DO. In het geldende plan is sprake van een tweedeling tussen FO en DO. De eerstgenoemde is ingedeeld onder incidentgerichte opsporing en digitale opsporing 'hangt' onder de probleemgestuurde opsporing. Echter vallen in de praktijk beide afdelingen onder de incidentgerichte opsporing, dit overeenkomstig het herziene inrichtingsplan. Deze wijzigingen zijn echter tot op heden niet geformaliseerd.

De Raad merkt op dat het goed is een visie te hebben voor de afdelingen, maar dat specifiek voor de afdeling digitale opsporing geldt dat daarbij in het oog moet worden gehouden dat de snelle ontwikkelingen op dat gebied ook bijstelling van behoeftes of gemaakte keuzes kan vergen.

3.2 Uitoefening werkzaamheden

3.2.1 Formatie

3.2.1.1 Bevindingen

Uit de interviews komt naar voren dat de basis wordt gelegd voor beide afdelingen en dat ze beiden onderbezet zijn. Door een geïnterviewde is opgemerkt dat eerst duidelijk moet zijn welke richting men op wilt met de afdelingen om vervolgens de bezetting daarop af te stemmen. Voorts merkt een geïnterviewde op dat de ondersteunde capaciteit die geleverd wordt in zaken door FO en DO zich vaak op de achtergrond afspeelt, waardoor anderen het aandeel en het belang ervan onvoldoende inzien.

Er is één teamleider en deze geeft leiding aan beide afdelingen. Deze persoon is tevens beheerder van inbeslaggenomen goederen. Geïnterviewden melden dat het in een gecombineerde functie zoals deze lastig kan zijn om leiding te geven, het overzicht te bewaren en tevens zelf de processen te beschrijven. De teamleider geeft aan dat hoewel de belegging van deze taakaccenten wellicht is ingegeven door een tekort aan teamleiders, het persoonlijk een goede en werkbare combinatie is en eenvoudig qua aansturing is. Volgens geïnterviewde is het op het moment niet nodig om aparte teamleiders voor de twee afdelingen te benoemen.

Forensische opsporing

De afdeling FO bestaat uit twee specialistische rechercheurs met taakaccent forensische opsporing, één forensisch laboratorium specialist cq specialistisch rechercheur en twee recherche-assistenten, waarvan één met taakaccent dactyloscopie. De functie forensisch cq laboratorium specialist wordt bekleed door een zij-instromer. Deze persoon verricht dus zowel werkzaamheden op de plaats delict als in het politielab. Aangezien deze functie niet bestaat in het geldende inrichtingsplan moest er een functiebeschrijving opgesteld worden voor deze persoon, echter is dit volgens een geïnterviewde gebeurd zonder de bijbehorende inschaling.

Digitale opsporing

KPSM

De afdeling bestaat ten tijde van het onderzoek uit twee specialistische rechercheurs met taakaccent digitale opsporing. Een geïnterviewde wijst op de kwetsbaarheid van de afdeling digitale opsporing. Eén van de twee specialistische rechercheurs met taakaccent digitale opsporing en met de meeste ervaring is volgens het KPSM sinds september 2017 absent. Deze afwezigheid creëert een vacuüm welke slechts deels opgevuld kan worden door de andere rechercheur. Thans dienen alle werkzaamheden ten aanzien van digitale sporen door de overgebleven (in vergelijking met de afwezige collega) minder ervaren specialistische rechercheur met taakaccent digitale opsporing uitgevoerd te worden. Dit betekent dat deze rechercheur op dagelijkse basis voornamelijk digitale gegevensdragers uitleest en vrijwel niet toekomt aan andere werkzaamheden. Van september tot en met november 2017 is tijdelijk bijstand verleend vanuit Nederland op het gebied van digitale opsporing. Vervolgens is een nieuwe aanvraag voor bijstand uitgezet en goedgekeurd, waardoor op het moment weer in tijdelijke vervanging van het absente korpslid is voorzien.

Voorts wordt erop gewezen dat met name ten aanzien van (ondersteunende werkzaamheden ten aanzien van) digitale opsporing de juiste expertise binnen het korps schaars is. Bij werving moet al snel gezocht worden naar zij-instromers. Hoewel niet onmogelijk is het zeer lastig zo een persoon binnen te halen, gezien de concurrentie met de private sector en het ontbreken van een passende beloning. Een geïnterviewde meent ook dat het selectieniveau en bijbehorende inschaling van de functie thans te laag is.

Landsrecherche

De Landsrecherche beschikt over één fte digitaal analist.

RST

Het RST beschikt over een team digitale opsporing. De RST-vestiging Sint Maarten beschikt over één algemeen rechercheur met taakaccent digitaal. De projectleider digitale opsporing van het RST is er voor alle (ei-)landen, waaronder Sint Maarten.

3.2.1.2 Analyse

Forensische opsporing

In het geldende inrichtingsplan wordt gesproken over vier rechercheurs forensische opsporing en onderbrenging van basisvaardigheden forensische opsporing bij enkele medewerkers van de incidentgerichte opsporing. Van dit laatste is de Raad niet gebleken. Daar in de praktijk sprake is van twee forensische rechercheurs en de derde forensische rechercheur tevens de functie van laboratorium specialist vervult, meent de Raad dat de afdeling onderbezet is. De Raad constateert ook dat men vooruitlopend op het nog niet geldende hernieuwde inrichtingsplan en functieboek gebruik maakt van de benamingen/functies hierin genoemd. Dit blijkt ook nodig, in een voor de afdeling FO belangrijke functie, die van laboratorium specialist, is niet voorzien in het geldende plan. Dit

is volgens de Raad dan ook weer een goed voorbeeld waarom haast gemaakt dient te worden met de vaststelling van onder meer het functieboek.¹¹

Digitale opsporing

Het geldende inrichtingsplan spreekt over twee rechercheurs digitale opsporing. Het herziene inrichtingsplan spreekt over vier specialistische rechercheurs met taakaccent digitaal. Hoewel de afdeling volgens het geldende plan met twee fte's op sterkte is, blijkt dit in de praktijk anders te zijn. De Raad meent dat de feitelijke situatie ten aanzien van deze afdeling onhoudbaar is. Al meer dan zes maanden heeft het KPSM alleen de beschikking over slechts één vaste rechercheur digitale opsporing. De Raad vindt dat deze persoon onevenredig belast wordt en de kwetsbaarheid van de al kleine afdeling door deze situatie tekenend is. Dat de bestaande situatie directe gevolgen heeft voor de mate waarin door de afdeling ondersteunende werkzaamheden voor de opsporing kunnen plaatsvinden is volgens de Raad meer dan duidelijk. Als tijdelijke oplossing is de afdeling voorzien van technische bijstand, hetgeen onder de huidige omstandigheden als best / meest haalbare kan worden gezien. Echter dient gezocht te worden naar een meer permanente oplossing. De aandacht op en de ontwikkelingen binnen het digitale terrein vragen om structurele aandacht en continue doorontwikkeling.

Eerdere aanbevelingen

De Raad heeft reeds in eerdere rapporten aanbevelingen gedaan over de onderbezetting van het KPSM en bekrachtiging en inwerkingtreding van wetgeving ten aanzien van onder meer het functieboek en functiehuis. Deze aanbevelingen zijn nu jaren later nog steeds niet opgevolgd. De gevolgen daarvan worden steeds duidelijker zichtbaar. Het korps wordt daardoor ook steeds kwetsbaarder in de opbouw en ontwikkeling. De aanbevelingen zijn daarom immer (nog) actueel. De Raad benadrukt nogmaals de spoed die hierbij geboden is.

3.2.2 Opleiding

3.2.2.1 Bevindingen

De beperkte financiën van het KPSM hebben gevolgen voor de mogelijkheden ten aanzien van opleidingen. Dit geldt korpsbreed, dus ook voor de afdeling FO en DO. Dit heeft het KPSM er niet van weerhouden om gedurende de afgelopen jaren op verschillende manieren te proberen een professionaliseringsslag te maken ten aanzien van de afdelingen. Dit loopt uiteen van *training on the job* tot aan stages, e-learning en (in-house) cursussen. Dit alles met in het achterhoofd dat onvoldoende gelden beschikbaar zijn en er dus keuzes gemaakt moeten worden. Dit betekent concreet dat jaarlijks voor beide afdelingen een specifiek onderwerp wordt geselecteerd met bijbehorende cursus en dat daarvoor een aanvraag wordt ingediend. Afhankelijk van het budget wordt het al dan niet ingewilligd. Voorts wordt aangegeven dat bij de keuze voor een bepaalde cursus de investering en de kostenbesparing door een bepaalde techniek in het vervolg zelf te kunnen uitvoeren wordt afgewogen tegen de kosten om bepaalde technieken door het NFI te laten blijven uitvoeren.

¹¹ De Raad deed sinds 2012 aanbevelingen hieromtrent, zie onder meer de rapporten '*Het opsporingsproces door de recherche in Sint Maarten (2012)*' en '*Politieonderwijs in Sint Maarten (2013)*'.

Verder speelt de beperkte capaciteit een rol bij het al dan niet kunnen deelnemen aan een cursus op locatie.

Forensische opsporing

Vanaf 2010 is door de toenmalige technische bijstander een start gemaakt met *training on the job*. Twee medewerkers van de afdeling forensische opsporing, waarvan er één thans geen deel meer uitmaakt van het team, hebben toen een interne opleiding gekregen. Ook heeft deze bijstander korpsbreed de eerste cursus en een opfriscursus Plaats Delict-management (PD-management) verzorgd en zijn certificaten uitgereikt. Sinds het vertrek van de bijstander wordt de cursus binnen het kader van kennisoverdracht aan nieuwe agenten twee keer paar jaar verzorgd door de specialistische rechercheurs van de afdeling FO. Er wordt geen certificaat uitgereikt. Andersom wordt ook in het kader van kennisoverdracht door collega's van andere afdelingen relevante basiscursussen verzorgd aan onder meer de rechercheurs van FO en DO. Een voorbeeld daarvan is Open Source Intelligence (OSINT), verzorgd door een analist van de info-unit.

Alle betrokkenen melden dat in de opleidingsbehoefte slechts deels wordt voorzien, omdat korpsbreed onvoldoende budget is voor opleidingen.

Alle agenten binnen de recherche hebben dezelfde basisopleiding gevolgd, echter zijn er rechercheurs met specialisatie zoals fysieke sporen of digitale sporen. Twee van de drie specialistische rechercheurs van FO hebben een aantal jaren geleden bij de politie in Nederland stage gelopen van enkele weken en de recherche-assistent met taakaccent dactyloscopie heeft vier weken stage gelopen bij IPOL in Zoetermeer.

Na een afstudeerstage bij het KPSM en na afronding van de HBO-opleiding forensisch onderzoek is de laborant/specialistisch rechercheur in 2012 bij het korps in dienst getreden. Hierna heeft deze persoon met goed gevolg een opleiding tot Buitengewoon agent van politie (BAVPOL) afgerond, zes weken stage gelopen bij het korps Krimpen aan den IJssel en de cursussen recherchekundige, fotografie, zeden en brand gevolgd. De forensisch laboratorium specialist cq specialistisch rechercheur geeft aan dat de brandcursus van een week niet gezien kan worden als een cursus waarin geleerd wordt (forensisch) onderzoek te doen naar een brand, normaliter duurt zo een cursus zeker 6 maanden.

Binnen het team beschikt iedereen in de basis over dezelfde kennis. Het merendeel van het team is 'on the job' getraind en beschikt daardoor over meer praktijkervaring dan theoretische kennis. Een geïnterviewde wijst erop dat de werkzaamheden van FO een bepaald inzicht vergen dat cruciaal is om belangrijke mogelijkheden/kansen met betrekking tot sporen niet te missen. De deskundigheid van een forensisch rechercheur dient aldus op een bepaald niveau te zijn.

Voorts wordt van alle medewerkers FO van het KPSM verwacht dat zij de (nieuwste) ontwikkelingen binnen hun vakgebied volgen en zelf hun kennis hieromtrent bijhouden.

De training 'van inkt naar digitale vingerafdrukken' zou eigenlijk in de tweede helft van 2017 plaatsvinden, maar door het natuurgeweld vond die uiteindelijk in februari 2018 plaats. Met behulp van de *livescan* en een additionele *remote workstation* is getraind om de vinger- en handpalmafdrukken via een apparaat direct op dat moment digitaal in te scannen (zie ook paragraaf 3.2.3.1). Er komt geen inkt meer aan te pas. De nieuwe methode is efficiënter dan de 'oude' methode. Alle medewerkers van de afdeling FO hebben de training gevolgd.

De teamleider krijgt volgens eigen zeggen regelmatig de kans opleidingen (o.a. cursus cybercriminaliteit) te volgen, heeft deelgenomen aan conferenties (o.a. cybercrime) en probeert door zelfstudie en contacten met andere teamleiders van de andere (ei-)landen Curaçao, Nederland en Aruba up to date te blijven.

Digitale opsporing

KPSM

Ook voor een rechercheur digitale opsporing geldt dat die een specifiek inzicht dient te hebben om de werkzaamheden goed uit te kunnen voeren. Door middel van voldoende opleiding zou kunnen worden opgelost dat er meer expertise in huis is. Er valt volgens geïnterviewden nog winst te behalen op het gebied van kennis. Daarentegen wordt de kennis die de afdeling heeft gedeeld binnen het korps door middel van presentaties. Zo zijn bijvoorbeeld presentaties gegeven aan rechercheurs over de aandachtspunten m.b.t. digitale apparatuur in het geval van een huiszoeking. Een geïnterviewde ziet echter nog geen significante verandering naar aanleiding hiervan.

De ervaring leert dat de besluitvorming ten aanzien van opleidingen en cursussen traag verloopt. De snelle ontwikkelingen in het vakgebied digitale opsporing dwingen tot een zekere urgentie om mee te ontwikkelen. Een cursus die op een bepaald moment als zeer relevant wordt bestempeld, kan binnen afzienbare tijd passé zijn. Een snelle besluitvorming is dan ook cruciaal. Indien er vertraging wordt opgelopen is het van belang om tussentijds de voorgenomen cursussen te evalueren, aldus een geïnterviewde.

In 2015 is één van de twee rechercheurs digitale opsporing door en op kosten van het RST opgeleid en gecertificeerd om digitale gegevensdragers uit te lezen.

In september 2017 stond voor de rechercheurs digitale opsporing een cursus chip-off¹² gepland te Canada. Vanwege het natuurgeweld heeft deze cursus geen doorgang meer kunnen vinden. Voorts is een aanvraag gedaan voor training ten aanzien van videoverbetering.

Via Interpol kunnen zowel e-learning modules als op locatie trainingen en conferenties gevolgd worden. Voor de rechercheurs digitale opsporing zijn e-modules beschikbaar, echter wordt ook door Geïnterviewden opgemerkt dat met name de digitale rechercheurs specifieke trainingen behoeven die fysiek gevolgd moeten worden.

In de tweede helft van 2017 is door een tijdelijke bijstander een workshop 'digitale kansen in de opsporing' verzorgd aan onder meer de rechercheurs van FO en DO.

¹² Chip-off Forensics is het proces waarbij een BGA memory chip wordt verwijderd van een mobiel apparaat en zodanig geprepareerd dat een lezer de ruwe data kan verkrijgen die nodig is om een fysieke dump te maken van de data. Bron: dataexpert.

Landsrecherche

Zoals eerder is opgemerkt is de analist digitale opsporing van de Landsrecherche een zij-instromer. De analist heeft met goed gevolg in 2013 een BAVPOL-opleiding afgerond en heeft in 2015 een aantal cursussen gevolgd. Na 2015 is niet deelgenomen aan cursussen. Het hoofd van de Landsrecherche geeft aan dat de analist door middel van training on the job en het volgen van cursussen een opleidingstraject doorloopt om met name de opsporingskant van de werkzaamheden onder de knie te krijgen. Er zijn volgens het hoofd voldoende middelen voor opleidingen voor de analist digitale opsporing

RST

Het RST heeft trainingen verzorgd aan zowel het KPSM als de LR op het gebied van digitale opsporing.

3.2.2.2 Analyse

Een politieorganisatie dient snel te kunnen reageren op nieuwe ontwikkelingen binnen het vak- en werkgebied. Criminaliteitsvormen worden complexer en criminelen worden steeds slimmer. Dit maakt dat ondersteunende afdelingen zoals forensische en digitale opsporing een steeds belangrijkere rol (gaan) spelen bij de bewijsvergaring. Regelmatig voorzien in relevante opleidingen en cursussen in combinatie met voldoende middelen en voorzieningen (zie paragraaf 3.3.) zijn volgens de Raad randvoorwaarden om in die behoefte te kunnen (blijven) voorzien. De afhankelijkheid van snelle besluitvorming en voldoende financiën hebben directe invloed op deze afdelingen.

De in het addendum opgenomen doelstellingen om een impuls te geven aan FO zijn behaald door bijstand vanuit Nederland en een interne opleiding van twee FO-medewerkers alsook korpsbreed te investeren in een cursus PD-management.

De Raad meent dat de organisaties hun best doen om in de opleidingsbehoefte te voorzien, maar benadrukt het belang van structurele opleidingsplannen voor de medewerkers van de verschillende ondersteunende afdelingen en de uitvoering daarvan. Gezien de vaak kostbare opleidingen dient volgens de Raad gezocht te worden naar structurele samenwerkingsmogelijkheden bijvoorbeeld soortgelijk aan de samenwerking met betrekking tot de kwaliteitsimpuls politieonderwijs 2016-2019, maar dan specifiek op het gebied van FO en DO.

Voorts benadrukt de Raad dat het van belang is dat besluitvorming tijdig plaatsvindt. In die gevallen dat het KPSM toch te maken heeft met trage besluitvorming geeft de Raad haar mee om tussentijds te evalueren of bijvoorbeeld de gewenste opleiding nog actueel is, en daar zonodig op geanticipeerd kan worden. Dit geldt met name op het gebied van digitale opsporing.

3.2.3 Middelen en voorzieningen

3.2.3.1 Bevindingen

Een geïnterviewde merkt op dat het geven van opleidingen alleen onvoldoende is: iemand kan helemaal *up-to-date* zijn qua opleidingsniveau, maar als de benodigde middelen niet beschikbaar zijn voor de (dagelijkse) werkzaamheden dan is er amper effect.

Geïnterviewden wijzen erop dat onderscheid gemaakt dient te worden tussen noodzaak en wenselijkheid van middelen en voorzieningen. Uit het onderzoek komt naar voren dat de afdelingen niet beschikken over alle noodzakelijke middelen en voorzieningen om de werkzaamheden naar behoren te kunnen uitvoeren. Als men inhoud wil geven aan de opsporingsdiensten dient er geïnvesteerd te worden in die diensten. De benodigde middelen zijn dan ook een must voor een professionele organisatie, aldus een geïnterviewde.

Voor de forensische afdeling en de digitale afdeling geldt dat er geen nieuwe software voorhanden is en de meeste licenties verlopen zijn. Dit betekent in de praktijk, dat: data niet, gedeeltelijk of met veel vertraging kunnen worden uitgelezen en dus ook niet of vertraagd kunnen worden veiliggesteld; niet beschikt wordt over nieuwere of de nieuwste software of geavanceerde technologieën en deze niet kan worden uitgelezen; en indien nodig geen beroep kan worden gedaan op ondersteuning op afstand (remote assistance) door de leveranciers. Concreet betekent dit dat in een bepaald onderzoek een *Iphone* niet kan worden gelezen met het uitleesapparaat voor mobiele telefoons (UFED) van het KPSM en dat het uitlezen van andere mobiele telefoons langer duurt omdat de tools gedateerd zijn. Hierdoor liep in concrete gevallen het onderzoek vertraging op. Het voorgaande levert in onderzoeken serieuze belemmeringen op, die ten dele kunnen opgelost worden door -tegen betaling en onderhevig aan een wachttijd- een beroep te doen op het NFI (zie paragraaf 3.3.2).

Voorts hebben de forensische en de digitale afdeling een gebrek aan opslagcapaciteit en opslagapparatuur (servers). Het tekort aan opslagcapaciteit wordt opgelost door externe harde schijven te kopen en door reeds in het bezit zijnde externe harde schijven te wissen. Back-ups moeten gemaakt worden op externe opslag. Er zijn servers die zodanig gedateerd zijn (meer dan 10 jaar oud) dat in het geheel geen updates meer mogelijk zijn ten aanzien van nieuwe *security patches*. Het hoofd ICT wijst op de risico's hieraan verbonden en geeft aan dat het een kwestie van tijd is voordat bijvoorbeeld sprake is van een virus die het server netwerk besmet. Ter bescherming van het netwerk is het gebruik van internet en USB-toegang voor zover mogelijk beperkt, maar het hoofd maakt zich zorgen om de risico's die blijven bestaan ten aanzien van de gebruikers die nog wel toegang hiertoe hebben. Voorts wordt gebruik gemaakt van security software van derde partijen om de servers mede te beschermen tegen virussen. Een geïnterviewde wijst erop dat het KPSM voor de upgrade van servers en verlenging van licenties afhankelijk is van de (vertraagde beslissingen van de) ministerie van Financiën.

Realiteit is dat de eilanden te klein zijn om te beschikken over alle soorten expertise en daarbij goed geëquipeerde afdelingen te hebben, aldus een geïnterviewde. Dit geldt met

name voor de afdeling DO, aldus een geïnterviewde. De oplossing voor het prijzige probleem ligt dan ook op het gebied van interinsulaire samenwerking op dit gebied in de vorm van gezamenlijke aanschaf van apparatuur en gezamenlijk aanbieden en volgen van opleidingen. Een bundeling van krachten van de diverse korpsen en andere opsporingsdiensten zou hier een goede oplossing in kunnen zijn. Lokaal gezien is het bij gebrek aan opleiding en middelen/voorzieningen des te belangrijker om samen te werken met bijvoorbeeld banken, internetproviders en verzekeringsmaatschappijen die wel over de benodigde systemen en/of bruikbare informatie beschikken.

Forensische opsporing

Het in 2016 door het Land gekochte gebouw (Soremar) was onder meer bestemd voor huisvesting van de afdeling, een forensisch lab en beschikte over een afgesloten garage die bestemd kon worden voor onderzoeksdoeleinden. Het gebouw is nooit in gebruik genomen. In september 2017 is het volgens geïnterviewden zodanig beschadigd geraakt dat het niet meer in gebruik zal worden genomen. Geïnterviewden geven aan dat de afdeling qua onderkomen en laboratorium ondanks jarenlange inspanningen weer terug bij af is. Opgemerkt wordt ook dat er nog meer komt kijken bij een forensisch lab dan alleen een geschikte ruimte. Het lab moet bemenst worden, deze mensen moeten van de benodigde kennis en opleiding worden voorzien, er is specifieke apparatuur benodigd welke vaak zeer prijzig is en het lab dient geaccrediteerd te worden om bepaalde werkzaamheden te kunnen uitvoeren, zoals DNA onderzoek. Een geïnterviewde van het NFI meent dat juist door al de genoemde benodigdheden en internationale eisen een geaccrediteerd lab op zo een klein eiland en het aantal te onderzoeken zaken - zonder de krachten te bundelen met andere landen - op dit moment niet haalbaar zal zijn. Wel zou gedacht kunnen worden aan DNA-vooronderzoek, echter ook dit is kostbaar.

Thans beschikt de afdeling op het hoofdbureau over één kantoorruimte en één onderzoeksruimte. Hoewel deze ruimte momenteel ongeschikt is om veilig in te werken door waterschade, beschadigingen en schimmel, wordt er nog steeds in gewerkt. De sporen blijven volgens een geïnterviewde niet langer dan nodig blootgesteld aan de lucht. Ook worden onder meer hier foto's genomen van slachtoffers van mishandeling. Voorts missen de rechercheurs goede onderzoekstafels - en lampen. Er zal een opknop plan voor de werkruimte worden opgesteld.

De werkruimte van de recherche-assistent met taakaccent dactyloscopie daarentegen ziet er goed onderhouden uit, heeft geen schade opgelopen en bevat de benodigde apparatuur en fotografie mogelijkheden. Het bevindt zich meer afgelegen in een ruimte grenzend aan de binnenplaats.

Het team beschikt over één jeep gevuld met alle benodigdheden op de PD (mondkapjes, bruine papieren zakken, handschoenen, (drugs)testen etc.) en een bus met alle benodigdheden plus een grote tent. Over het algemeen wordt de jeep gebruikt, omdat daarmee alle gebieden kunnen worden bereikt. Verder is er ook een rugtas met alle benodigdheden beschikbaar.

Het NFI beheert de DNA-databank en bewaart vuurwapens afkomstig uit Sint Maarten.

De afdeling FO heeft zelf de databank *AFIX Tracker Automated Fingerprint Identification System* (vinger- en handpalmafdrukken databank waarmee onder meer vergelijkingen kunnen worden gemaakt) in gebruik. In februari 2018 zijn naar aanleiding van de training met betrekking tot vinger- en handpalmafdrukken de *livescan* en een additionele *remote workstation* gekoppeld aan AFIX. Toen de trainer hier was liep hij er tegen aan dat de licentie van AFIX niet betaald was, waardoor het apparaat zonder update niet optimaal functioneerde. De trainer heeft toen zelf geregeld dat de licentie alsnog werd verlengd en zodoende is deze licentie weer voor een jaar bruikbaar. Ten tijde van de inspectie van de Raad werd er nog niet met de *livescan* gewerkt, omdat er meer bij komt kijken dan alleen de aanschaf ervan. Er moesten nog aanpassingen gedaan worden en bijbehorende benodigdheden aangeschaft worden. De huidige gebruikte camera werkt bijvoorbeeld niet met de *livescan*. In wederhoor geeft het KPSM aan dat de benodigdheden zijn aangeschaft en dat met de *livescan* wordt gewerkt. Wel moeten de 'kinderziektes' er nog uitgehaald worden. Als met de *livescan* gewerkt wordt is fysieke opslag niet meer nodig. De back-up zou in de *cloud* plaats kunnen vinden. De teamleider is hierover in overleg met de IT-afdeling.

Het herkenningssysteem (HKS), het bestand met gegevens van verdachten, waarmee gewerkt wordt is volgens een geïnterviewde sterk verouderd en draait nog op DOS. In wederhoor vult het KPSM aan dat het nog wordt gebruikt omdat het bestand bruikbare gegevens bevat en dat vanaf ingebruikname van de nieuwe AFIX-tracker de gegevens in het nieuwe bijbehorende systeem worden ingevoerd en gegevens uit HKS worden overgezet. Wat een goede toevoeging aan de systemen zou zijn, is een gezichtsherkenningssysteem. Nu moet de recherche-assistent handmatig door een bestand van duizenden personen waarbij het systeem vaak ook nog traag werkt.

Digitale opsporing

KPSM

Digitale opsporing is zowel op zichzelf als in vergelijking met andere afdelingen een erg dure aangelegenheid. Dit betreft zowel de aanschaf van hardware en software, het onderhouden van licenties en het volgen van opleidingen. Zeker voor een klein korps dat te kampen heeft met meerdere uitdagingen (onderbezetting, beperkte financiën etc.) is het erg duur om zo een afdeling draaiende te houden. Een geïnterviewde wijst erop dat de focus eerst zou moeten liggen op het op niveau brengen en houden van de afdeling digitaal zodat voorzien kan worden in de dagelijkse ondersteuningsbehoefte van de diverse opsporingsonderdelen. Er dient voor dat basisniveau gekeken te worden naar het op niveau brengen en houden van de kennis alsmede naar de uitrusting van de afdeling. Dit inclusief licenties en tijdige vervanging van middelen. In vergelijking met andere korpsen in de regio is de afdeling digitale opsporing van het KPSM qua middelen beter geëquipeerd, zo vertellen verschillende geïnterviewden. Voorts wijst een geïnterviewde erop dat de voorkomende knel- of verbeterpunten op het gebied van digitaal ook van toepassing zijn binnen veel andere organisaties wereldwijd, het is niet Sint Maarten eigen.

Tot en met 2015 was de digitaal rechercheur van het KPSM gehuisvest in het kantoor van het RST. Vervolgens is besloten dat deze rechercheur zich weer op het hoofdbureau diende

te vestigen. Door het RST zijn toen een aantal goederen ter beschikking gesteld om de afdeling digitale opsporing van een 'boost' te voorzien. In het huidige kantoor is gebrek aan ruimte en sinds september 2017 schade.

De afdeling digitale opsporing beschikt thans over een gedateerd uitleesapparaat voor mobiele telefoons, waarvan de licentie niet is verlengd en waarmee alleen niet vergrendelde en oudere telefoons kunnen worden uitgelezen. Betaling van de licenties kan maanden op zich laten wachten, echter uiteindelijk wordt het wel voldaan. Afhankelijk van de ernst van de zaak wordt in die periode een afweging gemaakt of de telefoon tegen kosten naar het NFI moet worden gestuurd of dat gewacht wordt totdat de licentie is betaald en de update kan plaatsvinden. Na september 2017 is door de tijdelijke bijstand een ander uitleesapparaat ter beschikking gesteld, waarvan de licentie is betaald tot eind 2018. Ook is vanuit de bijstand een zaaksregistratiesysteem ter beschikking gesteld. Echter kan dit systeem op het moment niet gebruikt worden, omdat een *bottleneck* in het systeem eerst verholpen dient te worden. Voorts zijn de gebruikte computers verouderd, bijvoorbeeld het *Forensic Recovery of Evidence Device*¹³ ofwel het FRED werkstation is al een aantal jaren oud. Door deelname aan cursussen georganiseerd door Interpol zijn ook *tools* verkregen, bijvoorbeeld Oxygen (analysetool). Echter de PC waarop de analysetool is geïnstalleerd is zodanig verouderd, dat de *tool* niet gebruikt kan worden.

Landsrecherche

Een heikel punt voor de Landsrecherche is dat zij niet de beschikking hebben over eigen uitleesapparaat voor mobiele telefoons. Hoewel een beroep kan worden gedaan op het KPSM of RST is de Landsrecherche hiermee afhankelijk van de beschikbaarheid van het apparaat en de bereidheid van het KPSM of RST om ervan gebruikt te mogen maken. De Landsrecherche stelt soms dagen dan wel weken te moeten wachten om de apparatuur te kunnen gebruiken. Andere geïnterviewden stellen dat hoewel het niet de ideale oplossing is, er gezien de kosten geen urgentie is voor de aanschaf van een eigen apparaat zolang de Landsrecherche gebruik kan maken van het uitleesmateriaal van één van de diensten. Het komt voor dat het RST de apparatuur zelf nodig heeft, echter is de vertraging dan voor de Landsrecherche minimaal en gaat dit altijd in goed overleg, aldus het RST.

De Landsrecherche is al jaren tevergeefs bezig om akkoord te krijgen voor aanschaf van het apparaat. Volgens de leiding spelen andere belangen dan financiën een rol om het apparaat al dan niet te financieren. Het euvel is sinds na september 2017 tijdelijk opgelost nu de digitale analist het apparaat van het RST in bruikleen heeft.

Verder beschikt de LR over voldoende opslagcapaciteit en servers.

RST

Omdat de opsporing en vervolging van grensoverschrijdende ondermijnende criminaliteit vaak gepaard gaat met financiële constructies wordt er veel beslag gelegd op data en is de digitale bewijslast vaak een belangrijk onderdeel van het onderzoek en het wordt ook steeds belangrijker in onderzoeken. Door de complexiteit moet de organisatie niet alleen over goed opgeleide specialisten beschikken, maar ook zodanig zijn ingericht dat in de opslag van

¹³ The FRED family of forensic workstations are highly integrated, flexible and modular forensic platforms. Bron: digitalintelligence.com

vaak omvangrijke data kan worden voorzien en deze data ook inzichtelijk kan worden gemaakt. Het RST heeft de beschikking over de benodigde middelen en voorzieningen.

3.2.3.2 Analyse

In het addendum wordt opgemerkt dat ook in databases (HAVANK / dactyvergelijking) moet worden geïnvesteerd. Hierin is geïnvesteerd, de afdeling FO beschikt over AFIX. In het plan wordt ook aangegeven dat voor het adequaat (kunnen) optreden op het PD door middel van PD-management geïnvesteerd zal moeten worden in middelen. De afdeling FO beschikt over de basismiddelen om het PD veilig te stellen. Uit het onderzoek komt verder naar voren dat de afdelingen niet beschikken over alle benodigde (technische) middelen en voorzieningen. Aan deze specifieke middelen en voorzieningen hangt vaak een fors prijskaartje zowel qua aanschaf als qua onderhoud en verlenging (licenties, upgradering van mensen en het systeem).

De Raad onderkent het feit dat een klein korps als het KPSM hier vaak de financiën niet voor heeft en dat keuzes gemaakt moeten worden. Echter meent de Raad dat in die gevallen waarin de benodigde middelen en voorzieningen wel aangeschaft zijn, gezorgd dient te worden dat de mogelijkheden die er zijn wel optimaal benut moeten kunnen worden. Dit is op het moment niet het geval. Het op niveau brengen en houden van de afdelingen komt hierdoor in gevaar. De aanschaf van benodigde servers en het betalen van onder meer licenties zou dan ook een prioriteit moeten zijn voor het ministerie van Justitie. Het uitblijven van laatstgenoemd heeft directe negatieve gevolgen voor de onderzoeken en draagt eraan bij dat kosten moeten worden betaald aan het NFI. De Raad meent dat de kosten van het tijdig voldoen van licenties niet opwegen tegen de extra kosten die men als gevolg hiervan aan het NFI dient te betalen. Voorts wijst de Raad erop dat in het geval de vertragingen tot een ernstig incident of schade leiden men er zich niet op kan beroepen dat systemen het niet doen wegens uitblijven van betalingen. Daarnaast wijst de Raad op de grote risico's die het KPSM loopt door de verouderde servers, *up-to-date* servers behoren tot de standaard uitrusting van het korps. Zeker gezien de soort gegevens waarover zij beschikken. De Raad meent dat dringend aandacht nodig is.

Hoewel de Raad voorstander is van samenwerking meent de Raad dat een dienst als de Landsrecherche goed geëquipeerd zou moeten zijn, gezien het soort onderzoeken dat zij doen en om het risico van het bekend worden van nog lopende onderzoeken zo minimaal mogelijk te houden. In een tijdelijke oplossing voor wat betreft het uitleesapparaat is voorzien, echter meent de Raad dat in een permanente oplossing kan worden voorzien. Dit zeker gezien de stand van zaken met betrekking tot het apparaat en licenties van het KPSM.

3.3 Werkwijze

Het criminaliteitsbeeld op Sint Maarten bestaat nog voornamelijk uit gepleegde klassieke delicten. Daarnaast neemt het gebruik van digitale middelen in de klassieke criminaliteit volgens geïnterviewden toe. Dit maakt FO en DO met hun werkzaamheden tot belangrijke ondersteunende dienst binnen het KPSM. Inzet vindt thans meer plaats op fysiek/sporen dan op digitaal. De verwachting is dat in de toekomst werkzaamheden t.a.v. fysiek sporen afgeschaald moeten worden en werkzaamheden t.a.v. digitale sporen opgeschaald moeten worden, aldus een geïnterviewde.

3.3.1 Werkwijze en sturing

3.3.3.1 Bevindingen

Forensische opsporing

De forensische opsporing richt zich op sporen zoeken, sporen onderzoeken en resultaten interpreteren. Voor de afdeling FO zijn verschillende werkvoorschriften, werkprocedures en notities beschikbaar (zie bijlage 1 voor een overzicht). Ondanks dat iedereen hiervan op de hoogte is en ermee uit de voeten kan, menen geïnterviewden dat het wellicht na al die jaren aan een update toe is.

Elke ochtend vindt samen met de afdeling DO een briefing plaats. Elke week, van maandag tot maandag, heeft één van de drie rechercheurs piketdienst. De teamleider heeft altijd schaduwpijket en kan indien nodig gebeld worden. In het geval de pikethouder buiten kantoor tijden wordt opgeroepen, dient deze persoon de volgende werkdag gewoon op het werk te verschijnen. Dit is problematisch volgens geïnterviewden, omdat de werkzaamheden een bepaalde scherpste en een hoge mate van concentratie vergen waarvoor men goed uitgerust dient te zijn om geen sporen te missen. Meer capaciteit zou een oplossing zijn, aldus een geïnterviewde. In wederhoor vult de leiding van het KPSM aan dat als de pikethouder buiten kantoor uren wordt opgeroepen dit meestal van korte duur is. Mocht de pikethouder lang(er) bezig zijn dan kan in overleg met de teamleider afgesproken worden om wat later op het werk te verschijnen. Voorts merkt de leiding op dat de pikethouder tevens financieel gecompenseerd wordt voor de piketdienst en (eventuele) overuren.

Hierna volgen op hoofdlijnen de werkwijzen ten aanzien van de meest voorkomende werkzaamheden van de afdeling.

Werkwijze FO m.b.t. het veiligstellen van sporen

Melding PD

Bij melding voor ondersteuning op een plaats-delict tussen 08:00 en 14:00 uur wordt door de Centrale Post contact opgenomen met de teamleider of de afdeling. De teamleider bepaalt welke forensisch rechercheur naar de plaats-delict gaat, niet zijnde de pikethouder. Bij een melding tussen 14:00 en 08:00 uur gaat de pikethouder naar de plaats-delict. In tegenstelling tot andere landen (bijvoorbeeld Nederland) gaat in beginsel alleen één forensisch rechercheur naar de plaats-delict, wat vooral tijdens de nachtelijke uren risico's kan geven met betrekking tot de veiligheid. De leiding van het KPSM geeft in wederhoor aan dat zowel de geüniformeerde dienst als rechercheurs ter plaatse zijn.

De interne afspraak is dat in het geval van een schietpartij of steekpartij met dodelijke afloop er altijd twee collega's (waaronder de teamleider) ter plaatse gaan, omdat er doorgaans meer werkzaamheden verricht moeten worden.

Oriëntatiefase PD

Eenmaal ter plaatse ontvangt de forensisch rechercheur een toelichting over de PD en bepaalt of deze goed is afgezet. Het komt voor dat 'blauw' zelf sporen gaat zoeken of dat de PD bevuild wordt, maar over het algemeen is men tevreden over het PD-management door 'blauw' en/of de recherche. Afspraak is dat laatstgenoemden niks aanraken, tenzij echt noodzakelijk (bijvoorbeeld i.v.m. het weer). In verband met de gevonden sporen en mogelijke eliminatie van DNA-sporen van collega's op die sporen is het belangrijk om de forensisch rechercheur van mogelijke bevuiling op de hoogte te stellen. Alleen het DNA van de rechercheurs van de afdeling FO is namelijk opgenomen in de eliminatie databank.

Vervolgens loopt de forensisch rechercheur door de PD om te bepalen wat er allemaal nodig is aan materialen om de sporen veilig te kunnen stellen en verzamelt deze uit de jeep (of de bus) in een krat.

Onderzoeksfase PD

Tijdens de onderzoeksfase worden overzicht foto's gemaakt, nummers geplaatst bij de sporen, meer foto's gemaakt en alle gevonden sporen veiliggesteld. Een pano-scan (scant in één keer de hele PD) is geen must, maar zou de werkzaamheden zeer vergemakkelijken. Een collega heeft ook wel eens een drone geleend van de mariniers om een PD van boven te bekijken. Een drone zou voor de afdeling FO ook een goede zaak zijn.

Afrondingsfase PD

Na de onderzoeksfase wordt nog een ronde gelopen ter controle en als alles klaar is wordt de PD opgeheven. De forensisch rechercheur keert terug naar het politiebureau met de veiliggestelde sporen en stelt een sporenlijst op voor de recherche en het OM.

Verdere werkzaamheden n.a.v. een PD

De foto's worden gedownload en geëvalueerd en er vindt overleg plaats met de teamleider over wat er gezien en gedaan is. Tevens vindt er een briefing plaats met de OvJ, dit gebeurt meestal door de teamleider. Het onderzoeksteam (tactisch rechercheurs) bepaalt veelal in overleg met de OvJ en FO wat er moet gebeuren met de veiliggestelde sporen (FO kan andere invalshoeken geven). Ook bepalen ze welke sporen (deels) zelf door de afdeling FO kunnen worden behandeld en onderzocht¹⁴ en welke sporen er naar het NFI moeten worden opgestuurd, aldus geïnterviewden van het korps. Als FO naar aanleiding van veiliggestelde

¹⁴ Onderzoeken die de afdeling FO zelf kan uitvoeren betreffen:

- Vooronderzoek aan stukken van overtuiging waar gebruik wordt gemaakt van de forensische lichtbron en/of chemische behandelingen (Luminol) om mogelijke biologische sporen aan het licht te brengen
- Mogelijke bloedsporen testen met Hemastix of Tetra-base. De Tetra-base test wordt zelf opgemaakt waar KPSM gebruik maakt van het SLS lab. Bloedsporen worden ook bemonsterd en daarna gaan de bemonsteringen naar het NFI voor DNA onderzoek.
- Dactyloscopische sporen (vingersporen) zichtbaar maken door fysieke of chemische behandelingen.
- Het veiligstellen van mogelijke biologisch celmateriaal op vuurwapens en munitie. Als een vuurwapen met de blote handen wordt vastgehouden vindt er een overdracht van celmateriaal op het vuurwapen plaats. Dit celmateriaal wordt met een wattenstaafje oftewel een "Swab" veiliggesteld en daarna opgestuurd naar het NFI voor DNA onderzoek. Dit bespaart het korps EUR 150,00 per swab. Het vuurwapen wordt dan nog wel voor ballistiek naar het NFI verzonden samen met de bemonsteringen indien dat gedaan is.

sporen niets hoort van het toegewezen onderzoeksteam dan benaderen zij hen zelf voor instructies.

Openbaar ministerie

Het OM te Sint Maarten beschikt over een officier van Justitie die onder meer forensische opsporing en cybercriminaliteit in diens portefeuille heeft. De officier geeft aan dat er in het algemeen een goede samenwerking is met het KPSM te hebben en er goede resultaten worden geboekt. Uit het onderzoek komt echter ook naar voren dat de officier een andere beleving heeft van de werkwijze van de afdeling dan hierboven beschreven. De OvJ zou graag zien dat de tactische recherche en FO nauw(er) samenwerken, overleggen en afstemmen en het resultaat daarvan onderbouwd voorleggen aan de officier zodat deze op zijn beurt weloverwogen keuzes kan maken. Het wordt vaak aan de officier overgelaten om een beslissing te nemen vanuit de optiek dat de OvJ het laatste woord heeft. Een voorbeeld is het doorsturen van een rapport van het NFI door de tactische recherche aan de officier voor een beslissing, maar zonder advies en begeleidende tekst. Het voorgaande resulteert concreet in vertraging in de desbetreffende zaak, doordat dit alsnog dient te gebeuren. De OvJ heeft daarin getracht inhoudelijk de werkprocessen bij te sturen, er zijn echter nog geen significante verbeteringen zichtbaar. Het is volgens de geïnterviewde van het OM zorgwekkend dat het belang van en de rol van FO (en DO) minder goed uit de verf komt dan wenselijk, zeker gezien de ernst van de delicten en dat verdachten vaak zwijgen. Forensisch onderzoek is daarom des te belangrijker. Het KPSM vult in wederhoor aan dat het OM en het KPSM elk een bepaald beeld hebben ten aanzien van de invulling van de sturing door het OM en dat dit niet altijd overeenkomt.

Nederlands Forensisch Instituut

Sint Maarten neemt de diensten af bij het NFI. Tegenover elk onderzoek staat een prijs. De meest voorkomende aanvragen vanuit Sint Maarten betreffen volgens het NFI sporen ten aanzien van DNA, wapenonderzoek en schotrestonderzoek. In vergelijking met deze hoofdmoot ontvangt het NFI af en toe aanvragen met betrekking tot digitale werkzaamheden.

De werkwijze m.b.t. het NFI staat beschreven in werkvoorschriften en procedures. De procedures staan volgens het NFI ook summier beschreven in het contract. In het kort is de procedure als volgt. De afdeling FO vult een aanvraagformulier in en stuurt deze naar het NFI. Er wordt een offerte opgesteld en vervolgens aan het KPSM gezonden. Deze wordt ondertekend en een kopie wordt in het 'krat' gestopt samen met de stukken van overtuiging en veiliggestelde sporen/materialen. Het NFI beoordeelt de kwaliteit van de door FO aangeleverde sporen als goed. Contaminatie van het materiaal komt bijvoorbeeld weinig voor. De bedoelde krat wordt *maandelijks* naar het NFI verzonden met een reguliere vlucht. Eenmaal in Nederland handelt de intakecoördinator het verder af. Het NFI geeft aan dat Sint Maarten het meeste afneemt in vergelijking met de andere caribische landen en stelt tevreden te zijn over het volgen van de procedures door het KPSM. Ook de communicatie verloopt goed. De lijnen zijn kort, bij vragen wordt contact opgenomen met het NFI.

Het NFI heeft het druk met als gevolg dat de levertijd aan het KPSM kan oplopen tot 1 à 1,5 maand afhankelijk van de werkdruk, aldus het KPSM. Een geïnterviewde wijst erop dat

wegens capaciteitsproblemen ook aanvragen bij het NFI worden gedaan voor werkzaamheden die het korps zelf kan doen.

De rapporten met de resultaten van onderzoeken worden zowel per post als per email ontvangen. In mei 2018 is afgesproken dat het NFI de rapporten vanuit beveiligingsoogpunt alleen nog via email zal versturen. Verzending via reguliere post wordt als risicovol bevonden. Het RST geeft aan dat de afhandeling van versleutelde data stromen vanuit het NFI soms moeizaam worden opgepakt door het korps. Zo nu en dan ondersteunt het RST hierbij om deze processen te bespoedigen.

Voor wat betreft vergelijking van DNA binnen het Koninkrijk komt er in het geval van een *match*, een aanvullende rapportage uit. Het NFI zal dan alleen het Sporen Identificatie Nummer (SIN-nummer) naar het betreffende land sturen. Een van de eisen is dat dit versleuteld dient te gebeuren. Daarvoor dient nog een proces te worden ingericht. Ook moeten er nog contactpersonen worden aangewezen die de informatie na een match zullen ontvangen. Het hele DNA-vergelijkingsproces zal nog door het NFI worden beschreven zodat de procedures kenbaar zijn.

In het geval de rapporten van het NFI lastig te interpreteren zijn, kunnen indien nodig nadere vragen bij het NFI gesteld kunnen worden.

Processen-verbaal

Van het forensisch onderzoek stelt de forensisch rechercheur een PV op - het PV-FO - en stuurt dit naar het onderzoeksteam. De interne afspraak is dat indien er sprake is van een verdachte het PV-FO binnen 30 dagen geleverd wordt aan het onderzoeksteam. Indien er geen verdachte in beeld is bedraagt de maximale aanlevertijd 60 dagen. Het komt voor dat het langer duurt, de oorzaak is dan de werkdruk wegens onvoldoende capaciteit. Het onderzoeksteam voegt het PV-FO bij het dossier en levert het hele dossier in bij het OM. In de gevallen dat het dossier zonder het PV-FO bij het OM wordt ingediend, zorgt FO ervoor dat deze alsnog bij het OM wordt ingeleverd. Het PV-FO moet uiterlijk 2 weken voor zittingsdatum aangeleverd worden aan het OM.

Werkwijze FO t.a.v. dactyloscopie

In het geval een verdachte is aangehouden en in verzekering is gesteld, is de werkwijze als volgt.

Bekende verdachte

De teamleider checkt in het Herkenningsdienst (HKD) systeem of de verdachte reeds bekend is bij de politie. Indien de verdachte bekend is dan geldt de richtlijn dat als hem/haar langer dan 5 jaar geleden vingerafdrukken zijn afgenomen, er opnieuw vingerafdrukken afgenomen dienen te worden. Het afnemen van vingerafdrukken wordt 'slippen' genoemd. Zowel binnen de 5 jaar als nadat de periode van 5 jaar verstreken is wordt er ook standaard een *update* gedaan ten aanzien van de verdachte. Deze update houdt in: een nieuwe gezichtsfoto, foto's van nieuwe fysieke kenmerken zoals nieuwe tatoeages, littekens en letsels en het gewicht. Naderhand scant de dactyloscoop de vingerafdrukken in de databank en worden indien nodig de gegevens van de verdachte geupdate.

Onbekende verdachte

In het geval de verdachte niet bekend is worden de personalia die in het AFIX Systeem voorkomen, vergeleken om te kijken of die persoon misschien reeds eerder aangehouden is. Soms geven de verdachten namelijk een valse naam en geboortedatum op. De *check* of een persoon reeds voorkomt in het systeem kan alleen plaatsvinden als de opgegeven naam overeenkomt met een eerder opgegeven naam of als de geboortedatum hetzelfde is als eerder opgegeven. Er wordt een foto gemaakt (voor- en zijaanzicht) en de foto's krijgen een uniek fotonummer. In het geval er een foto in het systeem is gevonden dan wordt deze foto uit het AFIX-systeem vergeleken met de aanwezige verdachte die 'geslipt' wordt. Vervolgens worden de vingerafdrukken afgenomen. De personalia worden handmatig genoteerd en de vingerafdrukken worden met inkt en papier afgenomen. Naderhand worden de vingerafdrukken door de dactyloscoop ingescand en opgeslagen in de digitale databank (AFIX) en de personalia digitaal ingevoerd. Vervolgens bewaart de dactyloscoop de gegevens ook fysiek in een brandwerende en afgesloten archiefkast (op nummer) op het bureau. Alle teamleden kunnen verdachten 'slippen', maar niet inscannen. Tot voor kort was de dactyloscoop de enige die de afgenomen vingerafdrukken in kon scannen en daarmee verwerken in de databank. Bij diens afwezigheid bleven de geslipte vingerafdrukken liggen totdat de dactyloscoop terug was. Thans is een recherche-assistent ook daarin geoefend. Voor wat betreft de *livescan* (digitaal scanapparaat voor vinger- en handpalmafdrukken) is het gehele team opgeleid.

Het KPSM beschikt over één dactyloscoop, welke onder meer de vinger en/of handpalmafdrukken analyseert en vergelijkt. In het geval er een match is hebben het KPSM en het OM afgesproken dat een expert van de landelijke eenheid in Nederland een (tweede) check uitvoert in HAVANK (geautomatiseerde vingerafdrukkenherkenningsysteem van de Nederlandse politie). Als twee experts tot dezelfde conclusie komen verhoogt dat de betrouwbaarheid van het dactyloscopisch bewijs. Deze extra check levert volgens een geïnterviewde niet veel extra vertraging op.

De dactyloscoop geeft aan dat de verdachten over het algemeen wel meewerken. Wel is in verband met de veiligheid verzocht om het van tevoren te melden indien een verdachte psychische of drugsproblemen heeft. De geïnterviewde geeft aan dat het melden vaak niet gebeurt. Er zijn ook verdachten die niet willen meewerken aan het maken van foto's en het afnemen van vingerafdrukken. In die gevallen gebeurt het op dat moment niet, want de dactyloscoop is er fysiek niet toe in staat om hen te dwingen.

Digitale opsporing

KPSM

De rechercheur van de afdeling digitale opsporing weet niet zeker of er schriftelijke werkwijzen of procedures voor de afdeling zijn vastgelegd. De leiding van het KPSM geeft aan dat er werkwijzen en procedures zijn. Op het moment werken de enige twee medewerkers wel op dezelfde wijze, echter mocht de afdeling uitgebreid worden dan is het wenselijk dat er vastgelegde werkwijzen en procedures zijn.

Werkwijze DO

Nadat digitale gegevensdragers in beslag zijn genomen worden ze samen met het bijbehorende papierwerk overgedragen aan de afdeling DO. De rechercheur van deze afdeling leest (indien mogelijk) de gegevensdrager(s) uit en stelt de informatie daarop veilig of indien van toepassing wordt het verzonden naar het NFI. Door het ontbreken van voldoende opslagcapaciteit op servers, moet telkens externe opslag aangevraagd worden en gaat er veelal enige tijd overheen voordat deze wordt ontvangen. In een gevoelige zaak waarin veel gegevensdragers in beslag waren genomen, moest bijvoorbeeld enkele weken gewacht worden op extern opslagmateriaal. De veiliggestelde informatie wordt op een CD-ROM gebrand en wordt samen met de digitale gegevensdrager weer overgedragen aan het onderzoeksteam. Het branden van informatie op CD-ROM's is een zeer tijdrovende aangelegenheid, aldus een geïnterviewde. In het geval er geschikte servers beschikbaar zouden zijn, zou de veiliggestelde informatie van de ene server gedeeld kunnen worden naar de andere server, aldus een geïnterviewde.

Een geïnterviewde meent dat tussen de afdeling digitale opsporing en de tactische recherche onvoldoende overleg en samenwerking plaatsvindt. Bijvoorbeeld bij inbeslagname bij een zoeking zou het zo moeten zijn dat er tussen tactiek, de afdeling DO en het OM overleg plaatsvindt over bijvoorbeeld alle inbeslaggenomen gegevensdrager en dat dan samen gekeken wordt welke interessant zijn voor nader onderzoek. Dit komt ook de inzet van de beperkte capaciteit van de afdeling DO ten goede die pas na de inbeslagname in beeld komt als gegevens veiliggesteld moeten worden, aldus het KPSM in wederhoor. De OvJ moet alert zijn en beslaglijsten opvragen bij de tactische recherche, opdat bijvoorbeeld een telefoon niet in een la bewaard en vergeten wordt. Het komt nog steeds voor dat niemand het overzicht heeft of zich onvoldoende inspant om het overzicht te hebben. Men komt er uiteindelijk wel uit, de gevraagde overzichten worden dan alsnog ontvangen van de tactische recherche. Het blijft belangrijk om goed geïnformeerd te zijn om goede keuzes te kunnen maken. Zaak is dat het belang van zo een werkwijze wordt beseft.

Landsrecherche

Gezien de soort onderzoeken van de Landsrecherche zijn met name inbeslagname van digitale gegevensdragers van groot belang. Bij huiszoekingen gaat de digitale analist altijd mee ter advisering over in beslag te nemen digitale gegevensdragers. De digitale analist beschikt niet over uitgeschreven werkprocessen.

RST

Het RST werkt projectmatig aan vaak langlopende en complexe zaken. Het Team Bestrijding Ondernijning (TBO) is bij het RST ondergebracht. Geïnterviewden van het RST geven aan dat de focus van het TBO primair op Sint Maarten ligt. Verder heeft het RST aan dat ongeveer de helft van de zaken die door het team digitale opsporing worden gedraaid voor het TBO zijn.

3.3.3.2 Analyse

De afdeling Forensische opsporing werkt overeenkomstig verschillende werkvoorschriften, werkprocedures en notities. De Raad meent dat een update van de documenten waarin die zijn vastgelegd de werkwijze bevordert. De afdeling DO beschikt ook over werkprocedures. De Landsrecherche beschikt niet over beschrijvende documenten ten aanzien van de werkwijze. De Raad meent dat hierin moet worden voorzien.

De forensische opsporing van het KPSM is geheel ondersteunend aan tactische processen binnen het KPSM. De afdeling heeft zich niet ontwikkeld naar een meer sturende rol zoals in het jaarplan beschreven, maar de rol van FO is duidelijk belangrijk(-er) geworden. Zowel de afdeling FO als DO beschikken over kleine teams, dat de aansturing binnen de teams ten goede komt. Waar volgens de Raad nog aan gewerkt dient te worden is de interne communicatie tussen afdelingen en de externe communicatie met het openbaar ministerie. Het zou een goede stap zijn om in de hierboven genoemde documenten de gewenste stappen ten aanzien van communicatiemomenten, informatieverschaffing en -aanlevering en de wederzijdse verwachtingen in het proces nader (uitgebreider) worden beschreven. Volgens de Raad zal dit de werkwijze en de werkrelatie ten goede komen.

3.3.2 Samenwerking (intern & extern)

3.3.2.1 Bevindingen

In de voorgaande paragrafen zijn al een aantal voorbeelden van zowel interne als externe samenwerking van de afdelingen naar voren gekomen. Samenwerking vindt plaats binnen het korps, tussen opsporingsdiensten op het eiland (LR, RST, Kustwacht), intereilandelijk (andere korpsen) en met andere landen (Interpol, bijstand Nederland en NFI).

Forensische opsporing

Vrijwel alle recherche afdelingen van het KPSM worden door FO ondersteund. De samenwerking verloopt volgens geïnterviewden goed. De patholoog wordt bijvoorbeeld door FO ondersteund gedurende de autopsie door foto's te nemen. De afdeling verkeer neemt nu zelf foto's, voorheen ondersteunde FO daarbij.

De info-unit is net als FO en DO een ondersteunende dienst binnen het KPSM. De info-unit heeft geen directe taken op het gebied van forensische en digitale opsporing, echter wordt nauw samengewerkt in die gevallen waarin naar aanleiding van veiliggestelde sporen zoekvragen worden uitgezet bij de informatierechercheur. In dit kader heeft de opsporing steeds meer baat bij informatie vergaard door middel van OSINT. Voorts worden verdachten foto's niet door de afdeling FO verstrekt, maar door de info-unit.

Bureau Interpol is ondergebracht bij de info-unit. In het geval een lidstaat of Interpol Sint Maarten in verband met een onderzoek om dactyloscopie verzoekt verloopt de verstrekking ervan via de Interpol kanalen. De info-unit kan zoeken over de databases van FO en zodoende bijvoorbeeld via het Interpol-kanaal internationaal vingerafdrukken vergelijken.

Opsporingsdiensten

Samenwerking vindt in min of meerdere mate ook plaats met de verschillende opsporingsdiensten op het eiland. De Landsrecherche laat forensisch onderzoek verrichten door of vanwege de afdeling FO, echter gezien de soort onderzoeken van de Landsrecherche is dit niet frequent. Sporen die door het NFI onderzocht moeten worden, dienen via de afdeling FO naar het NFI verzonden te worden.

Indien nodig wordt via de teamleider een verzoek uitgezet bij de Kustwacht om gebruik te mogen maken van een aan de Kustwacht toebehorende ruimte om onderzoek aan voertuigen te kunnen doen.

Op het gebied van FO vindt er niet structureel, maar meer ad hoc samenwerking plaats tussen het KPSM en het RST.

Franse kant

Met de Franse kant wordt samengewerkt op het gebied van DNA-vergelijking en ballistiek op basis van rechtshulpverzoeken. De samenwerking verloopt volgens geïnterviewden goed. Op basis van politie-politie worden vingerafdrukken en verdachten foto's uitgewisseld. Indien er een hit is wordt een rechtshulpverzoek gedaan. Dit wordt door de teamleider afgehandeld.

Nederland

Al sinds landwording is met tussenpozen voorzien in tijdelijke bijstand vanuit Nederland door samenwerking met (nu) de Nationale politie. Zo is bijvoorbeeld na landwording bijstand verleend aan onder meer de afdeling FO. De bijstand bestaat niet alleen uit bemensing, maar ook uit de overdacht van kennis, goederen en het updaten van procedures.

Ook heeft de afdeling de beschikking over een videoverbetering applicatie. Indien de afdeling er niet uitkomt is er een samenwerking met de politie te Driebergen waar de videobeelden dan gratis kunnen worden verbeterd.

NFI

Zoals eerder is aangegeven in paragraaf 3.3.3.1 wordt ook samengewerkt met het NFI. Het instituut beheert de DNA-databank en slaat de vuurwapens van Sint Maarten op. Voorts verricht het NFI tegen betaling forensisch onderzoek voor het land Sint Maarten. De afdeling FO stelt voor wat betreft het NFI geen knelpunten te ondervinden, alles verloopt naar wens. Jaarlijks legt een vertegenwoordiger van het NFI een bezoek af aan het KPSM. Tijdens dit bezoek wordt de stand van zaken besproken en eventuele knelpunten, aldus het korps en het NFI.

Voor wat betreft het contract tussen het NFI en de overheid wordt opgemerkt dat het halfjaar Service Level Agreement contract tussen het NFI en de overheid op 31 december 2017 verlopen was en deze was tot aan maart 2018 nog niet verlengd. Al eerder deed zich een soortgelijke situatie voor in het eerste halfjaar van 2017. Het ministerie van Justitie stelt het verlengingscontract met het NFI gereed gebracht te hebben en reeds naar het kabinet van de minister door te hebben gestuurd ter ondertekening. Inmiddels geeft het NFI in mei 2018 aan dat het contract is ondertekend. Het NFI geeft aan dat in de tussentijd coullance getoond

wordt richting het KPSM en de werkzaamheden toch uitgevoerd worden door het NFI. Een contract voor een half jaar of een jaar is kort, aldus geïnterviewden. Het zou opgelost kunnen worden door een mandaat te geven aan de korpschef (op Aruba en Curaçao is dit het geval) of door een meerjarencontract af te sluiten (op Curaçao en Aruba hebben ze 3-jarige contracten). Dit zal ook de planning met betrekking tot de inzet van de capaciteit van het NFI ten goede komen, aldus het NFI.

Voorts is er een betalingsachterstand van rekeningen van het NFI. Het Land zou ongeveer EUR 350.000,00 betalingsachterstand aan het NFI hebben en dit bedrag loopt op. De meningen zijn verdeeld over de gevolgen hiervan. De afdeling FO stelt dat de werkzaamheden geen hinder van het voorgaande ondervonden, omdat het KPSM al jaren zaken doet met het NFI. Het NFI herkent zich ook niet in het beeld dat het NFI naar aanleiding van het uitblijven van betalingen van de zijde van het Land Sint Maarten de diensten tijdelijk heeft stopgezet. Verder geeft een geïnterviewde van het RST aan dat het NFI het soms lastig vindt om te zien dat de korpsen en het RST afzonderlijke organisaties zijn. Hierdoor ontstaat wel eens verwarring over betalingen en zaken. De accountmanager van het NFI heeft in mei 2018 de knelpunten met betrekking tot het contract en de betalingen onder de aandacht van de Secretaris-Generaal van het ministerie van Justitie gebracht. Voorts wordt aangegeven dat het uitblijven van betalingen ook de aandacht van het ministerie van Justitie en Veiligheid is.

Tenslotte heeft het KPSM ook te kampen met achterstanden van het NFI. Hoewel dit niet Sint Maarten eigen is, hebben de achterstanden van het NFI directe gevolgen voor Sint Maarten. Het duurt immers langer dan wenselijk om resultaten te ontvangen.

Digitale opsporing

In het geval de digitale rechercheur van de LR meer expertise in de diepte nodig heeft of bepaald apparatuur benodigd heeft kan hij collega's van het KPSM of RST benaderen. Het TBO is zoals gemeld ondergebracht bij het RST. Sinds 2017 is er meer toenadering tussen het RST en de Landsrecherche. De Landsrecherche maakt wel eens gebruik van het materiaal van het RST voor het forensisch onderzoek van telefoons. Vanuit de samenwerking TBO en Landsrecherche is er de wens voortgekomen voor digitale ondersteuning van de Landsrecherche. Dit wordt vormgegeven door de digitale rechercheur van de Landsrecherche te ondersteunen middels opleiding en coaching. Hoewel in theorie mogelijk wordt er in de praktijk geen beroep gedaan op de afdeling DO van het KPSM door het RST.

Samenwerking vindt ook plaats tussen de caribische korpsen. De afdeling DO van het KPSM geeft bijvoorbeeld aan het KPC te hebben ondersteund in de zaak van de vermoorde politicus. Ook heeft de afdeling in een grote jeugd en zeden zaak het KPCN op Saba en Sint Eustatius ondersteund met het uitlezen van telefoons.

In het geval bepaalde werkzaamheden niet op lokaal niveau kunnen worden uitgevoerd, wordt (kan) onder meer het RST (worden) benaderd.

Voorts is recentelijk na de natuurramp in 2017 onder meer tijdelijke bijstand ontvangen van de Nationale Politie voor de afdeling digitale opsporing. De bijstandsvraag had met name betrekking op expertise op het gebied van computers.

Door middel van het lidmaatschap bij Interpol kan indien nodig een beroep gedaan worden op bepaalde expertise, waaronder op digitaal gebied.

3.3.2.2 Analyse

In de jaarplannen ziet de Raad dat elk jaar bepaalde doelen voor FO en/of DO centraal staan: formatie, inrichting en positionering van de afdelingen, internationalisering, professionalisering, technische innovatie en het op peil brengen van de afdelingen.

In het inrichtingsplan wordt erkend dat samenwerking onontkoombaar is: indien nodig dient een beroep te worden gedaan op een inter(ei)landelijk samenwerkingsverband en/of een voorziening vanuit een samenwerkingsvorm of door middel van de GVP. De GVP is nooit van de grond gekomen. Uit het onderzoek komt naar voren dat er een grote bereidheid en ook noodzaak is tot samenwerking, dit is zowel op forensisch gebied en des te meer op digitaal gebied. Samenwerking vindt plaats binnen het korps, tussen opsporingsdiensten, tussen korpsen en met andere landen binnen het Koninkrijk. Deze samenwerking is vaak ad hoc, op zaaksniveau of met betrekking tot een bepaald apparaat of bepaalde expertise. Van structurele samenwerking op het gebied van gezamenlijke aanschaf van apparatuur en/of het gezamenlijk aanbieden en volgen van opleidingen is geen sprake. De Raad meent dat de kleine omvang van de afdelingen, de financiële perikelen van het KPSM en andere organisaties en de vaak prijzige aanschaf van middelen en voorzieningen ertoe dwingen om meer de structurele samenwerking te zoeken met andere diensten op het eiland en/of in andere landen binnen het Koninkrijk.

Uit het onderzoek komen een aantal knelpunten naar voren ten aanzien van de samenwerking tussen het KPSM en het NFI. De knelpunten liggen buiten het bereik van het KPSM, echter hebben een directe impact op concrete onderzoeken van het KPSM en gezien FO ook tussenpersoon is voor andere diensten dus ook voor die onderzoeken. Net als in eerder onderzoeken van de Raad komt ook hier de afhankelijkheid van het korps van het bestuur naar voren. Het kan niet zo zijn dat de onderzoeken naar vaak ernstige strafbare feiten worden vertraagd dan wel stilgelegd door het uitblijven van betalingen. De Raad benadrukt dan ook het belang van het tijdig voldoen van rekeningen en tijdige verlenging van contracten. Zeker van zo een klein korps als het KPSM niet kan worden verwacht dat zij over al de mogelijke expertise en daarbij benodigde apparatuur zal beschikken is het des te belangrijker de samenwerking met het NFI te koesteren.

3.4 Resultaten

3.4.1 Bevindingen

Volgens een geïnterviewde van de afdelingen worden voor zowel de forensische opsporing als digitale opsporing geen targets gesteld, omdat FO en DO ondersteunende diensten zijn en daarmee afhankelijk zijn van andere afdelingen voor hun werkzaamheden.

Wel zijn resultaten voorhanden met betrekking tot de afdelingen. Deze staan in onderstaande tabellen.

Forensische opsporing

Tabel 1 bevat een overzicht van de groei van het aantal DNA-profielen in de DNA-databank van Sint-Maarten plus het aantal daarmee gevonden matches voor de periode van 2013 tot en met 2016.

Tabel 1: Groei van het aantal DNA-profielen in de DNA-databank van Sint-Maarten plus het aantal daarmee gevonden matches.

Type DNA-profiel	Verdachte	Spoor	slachtoffer	Totaal	Spoor-spoor matches	Spoor-persoon matches
2013	175	141	6	322	-	-
2014	212	187	6	405	19	50
2015	246	235	6	487	20	66
2016	286	291	6	583	15	99

Bron: Jaarverslagen NFI DNA databank 2014, 2015 en 2016

Tabel 2 bevat informatie over gedactyloscopeerde verdachten, ofwel het aantal verdachten waarvan vingerafdrukken zijn afgenomen. De data heeft betrekking op het aantal verdachten die zijn gedactyloscopeerd vanaf het jaar 2016 tot en met het jaar 2018 (data verzameld tot 7 april van het jaar 2018).

Tabel 2: Aantal gedactyloscopeerde verdachten

Jaar	Aantal gedactyloscopeerde verdachten
2016	144
2017	143
2018 (tot 05-04-2018)	15

Bron: Justitiële divisie KPSM

In tabel 3 is informatie over dactyloscopische sporen opgenomen. De data hebben betrekking op het jaar 2013 tot en met het jaar 2018 (data verzameld tot 7 april van het jaar 2018). In de kolom "**aantal plaatsdelicten**" wordt bedoeld het aantal plaatsdelicten waar er, na onderzoek van FO rechercheurs, vinger- en of handpalm sporen zijn aangetroffen. In de kolom "**aantal onderzochte sporen**" wordt het totaal aan alle onderzochte vinger- en handpalm sporen bedoeld met AFIX die aangetroffen zijn tijdens onderzoek op de plaatsdelicten.

Tabel 3: Sporen in AFIX

Jaar	Sporen in AFIX	
	Aantal plaatsdelicten	Aantal onderzochte sporen
2013	82	308
2014	30	144
2015	52	182
2016	18	136
2017	16	54
2018 (tot 05-04-2018)	6	27

Bron: Justitiele divisie KPSM

Informatie over DNA onderzoek van verdachten kan gevonden worden in tabel 4. De data betreft het aantal verdachten waarvan het wangslimvlies is afgenomen voor DNA onderzoek vanaf het jaar 2013 tot en met het jaar 2018 (data verzameld tot 7 april van het jaar 2018).

Tabel 4: Aantal afgenomen wangslimvliezen

Jaar	Aantal afgenomen wangslimvliezen
2013	37
2014	38
2015	39
2016	33
2017	31
2018 (tot 05-04-2018)	6

Bron: Justitiele divisie KPSM

Tabel 5 bevat data over het aantal vuurwapens aangetroffen vanaf het jaar 2013 tot en met het jaar 2018 (data verzameld tot 5 april van het jaar 2018).

Tabel 5: Aantal aangetroffen vuurwapens

Jaar	Aantal aangetroffen vuurwapens
2013	34
2014	45
2015	34
2016	30
2017	37
2018 (tot 05-04-2018)	7

Bron: Justitiële divisie KPSM

Digitale opsporing

De afdeling digitale opsporing heeft in het laatste kwartaal van 2017 een nieuw registratiesysteem in gebruik genomen. Men is thans bezig om al de informatie met terugwerkende kracht in te voeren. Daar de afdeling is aangelopen tegen problemen tijdens de invoering is het op het moment niet opportuun om resultaten op te vragen.

In tabel 6 wordt de data weergegeven met betrekking tot het aantal zaken in Sint Maarten waarin gebruik is gemaakt van de digitale expertise van het RST. Alleen in het jaarverslag van 2013 is dit expliciet opgenomen.

Tabel 6: Aantal zaken waarin het lokale korps gebruik heeft gemaakt van digitale expertise van het RST.

Jaar	Dienst	Aantal zaken
2013	KPSM	57

Bron: jaarverslagen RST 2013

3.4.2 Analyse

De Raad wijst erop dat werkzaamheden van ondersteunende afdelingen vaak op de achtergrond plaatsvinden, waardoor binnen een onderzoek niet meteen het aandeel van die afdelingen te zien is. Door middel van de cijfers kan een beter beeld worden verkregen van de werkzaamheden van de afdelingen. Alleen in het jaarplan 2012 zijn specifieke targets opgenomen ten aanzien van de DNA databank, AFIX en vuurwapen registratie. In de opvolgende jaren zijn geen targets genoemd.

Het aantal DNA-profielen in de databank van Sint Maarten, beheerd door het NFI, is tussen de jaren 2013 en 2016 toegenomen. De toename van het aantal DNA-profielen is te zien in het aantal verdachten, sporen en spoor-persoon matches. Er is dus een stijging waar te

nemen. Hoe meer profielen, hoe groter de kans op een match en toename van het oplossingspercentage.

Het aantal gedactyloscopeerde verdachten is voor de jaren 2016 en 2017 nagenoeg hetzelfde gebleven. Het is nog te vroeg om iets te kunnen zeggen met betrekking tot het jaar 2018.

In het jaar 2013 werden de meeste vinger- of handpalm sporen op plaats delicten aangetroffen. Van 2014 tot en met 2017 is een afname te zien ten opzichte van 2013. Het aantal met AFIX onderzochte vinger- en handpalm sporen die tijdens het onderzoek op de plaatsdelicten zijn aangetroffen is ook afgenomen. Reeds in het CBA (zie paragraaf 2.1) was erop gewezen dat de kans groot is dat woninginbrekers in de toekomst vaker handschoenen zullen gaan gebruiken om zo de kans op herkenning of ontdekking van hun vingerafdruk kleiner te maken. Hoewel het om een voorbeeld gaat, zou het een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de afname. Ook hier komt het belang van kennis van nieuwe technieken naar voren om de steeds slimmer wordende crimineel bij te kunnen blijven.

Voor het afnemen van DNA dient toestemming te worden gevraagd van de rechter-commissaris. Tussen 2013 en 2017 zijn jaarlijks tussen de 30 en de 39 wangslimvliezen afgenomen.

Het aantal aangetroffen vuurwapens is in 2014 toegenomen en in de twee jaren daarna weer afgenomen. In 2017 is weer een stijging te zien. Over 2018 kan nog niks concreets worden gezegd.

3.5 Cybercriminaliteit

Het onderwerp cybercriminaliteit zelf valt buiten de scope van deze inspectie van de Raad. Echter gezien de actualiteit van het onderwerp wil de Raad hier kort bij stilstaan. Doel is een eerste indruk te geven van de stand van zaken op Sint Maarten en aandacht te vragen voor de problematiek hieromtrent.

3.5.1. Bevindingen

Tijdens de inspectie van de Raad werd er meerdere malen op gewezen dat in de wereld de ontwikkeling te zien is dat de klassieke criminaliteit steeds meer digitaliseert. Worden bijvoorbeeld bankovervallen in Sint Maarten nog overwegend vaak fysiek gepleegd, in bijvoorbeeld Europa gebeurt dat steeds vaker door middel van een 'digitale overval' (aanval) vanuit de anonimiteit achter een computer. In de toekomst wordt op enig moment verwacht dat de ontwikkeling van klassieke naar cybercriminaliteit ook op Sint Maarten steeds meer zal voorkomen in het criminaliteitsbeeld. In 2016 en 2017 waren er reeds cyberaanvallen op de overheid. Recentelijk was dit wederom het geval en had de cyberaanval op het informatiesysteem van de overheid een zware impact op de dagelijkse werkzaamheden van de overheid. In de krant kon worden gelezen dat de licentie voor de antivirussoftware was verlopen. Ook hier komt het belang van tijdige verlenging van licenties naar voren en de grote gevolgen bij het uitblijven daarvan.

Het land en daarbinnen ook de rechtshandhaving dient zich niet alleen van de ontwikkelingen bewust te zijn, maar ook voorbereidingen te treffen om nieuwe vormen van cybercriminaliteit aan te kunnen pakken. Er dient oog te zijn voor benodigde opleidingen, expertise, middelen en voorzieningen en samenwerking met andere partijen.

De aangiftebereidheid ten aanzien van cybercriminaliteit is zeer laag op Sint Maarten. Van de incidenten die wel aan het licht komen, wordt lang niet altijd aangifte gedaan. Bewustwording zou een eerste stap zijn om cybercriminaliteit meer bekendheid te geven. Echter op die momenten dat wel een aangifte zal worden gedaan is het KPSM op het moment onvoldoende geëquipeerd voor het onderzoeken van zulke delicten. Het korps beschikt niet over een afdeling cyber, niet over een specialistisch rechercheur met expertise op cybergebied en beschikt ook niet over de benodigde middelen en voorzieningen. Daarnaast is het nodig om bewustzijn onder de bevolking te creëren, alsmede binnen de rechtshandhaving zodat deze vormen van criminaliteit herkend worden en vervolgens aangepakt kunnen worden.

Er dient volgens een geïnterviewde ook aandacht ervoor te zijn dat digitale opsporing bij velen, zowel aan de kant van de politie als aan de kant van het OM, nog niet 'in het DNA zit'. Er wordt nog onvoldoende ingezien dat het tegenwoordig ook anders kan en er wordt nog teveel met de traditionele bril naar de zaak gekeken. Hoewel de OvJ met cybercrime in de portefeuille goed zicht heeft op het gebied van digitale (on)mogelijkheden in zaken, is men in het algemeen bij het OM overwegend nog niet voldoende cq optimaal 'digitaal' bewust, aldus een geïnterviewde. Bewustwording is dan ook belangrijk en geldt voor de gehele opsporingsomgeving en bewustwording binnen de sturende collega's speelt daarbij ook een erg belangrijke rol. De officier waarbij het diepte-specialisme cybercriminaliteit is belegd, is bezig om zowel intern als extern meer bewustwording te creëren.

3.5.2 Analyse

Uiteraard is het voorgaande geen volledige weergave van alle problematiek, daarvoor zou een inspectie door de Raad zich uitstekend lenen. Een inspectie naar cybercriminaliteit staat in de (voorlopige) planning van de Raad. De Raad ziet in de tussentijd uit naar de inspanningen van alle betrokkenen.

4. Aanbevelingen

De Raad doet in het kader van zijn bevindingen de volgende aanbevelingen:

Aan de minister van Justitie:

1. Zorg dat de wetgeving up-to-date is. Heb daarbij in ieder geval aandacht voor de inwerkingtreding van het Landsbesluit vergelijkend onderzoek celmateriaal en opvolging van de reeds meerdere malen door de Raad gedane aanbevelingen ten aanzien van de rechtspositie, functieboek en functiehuis.
2. Update de geldende plannen.
3. Bewerkstellig dat structureel samengewerkt kan worden met andere opsporingsdiensten op Sint Maarten, binnen het Koninkrijk en/of elders op het gebied van aanschaf van apparatuur, uitvoeren van bepaalde werkzaamheden en gezamenlijk aanbieden en volgen van opleidingen. Dit zodat ingespeeld kan worden op de (snelle) ontwikkelingen in de vakgebieden en beschikt kan worden over de daadwerkelijk voor de werkzaamheden benodigde middelen en voorzieningen.
4. Zorg dat benodigde licenties worden aangeschaft en tijdig worden verlengd.
5. Zorg dat tijdig wordt beslist over verlenging van een contract met het NFI. Bezie tevens of het contract voor een langere periode kan worden aangegaan.
6. Bevorder dat rekeningen van het NFI tijdig worden voldaan en vindt een oplossing voor de betalingsachterstand. Tref voorzieningen in de komende begrotingen.

Aan de minister van Justitie ten aanzien van het Korps Politie Sint Maarten:

7. Update de werkvoorschriften, werkprocedures en notities van de afdeling forensische opsporing. Heb hierbij met name oog voor aanpassingen van de documenten die de communicatie, informatieverschaffing en wederzijdse verwachtingen ten goede komen.
8. Zorg voor een oplossing ten aanzien van de bezetting van de digitale opsporing.

Aan de minister van Justitie ten aanzien van de Landsrecherche:

9. Zorg dat de Landsrecherche beschikt over uitleesapparatuur voor digitale gegevensdragers.
10. Stel benodigde werkvoorschriften, werkprocedures en/of notities op ten aanzien van de ondersteunde werkzaamheden van de digitale analist.

Bijlage 1 Werkvoorschriften, procedures en notities

- Vaststelling identiteit aan de hand van dactyloscopische signalen afkomstig van de Immigratiedienst op Juliana airport
- Kennisbank data werkinstructie
- Vingerafdrukken van een verdachte afnemen
- Handpalmafdrukken van een verdachte afnemen
- Werkvoorschrift te onderzoeken vuurwapens door het NFI
- Procedure vervoer transportkragen naar en van NFI
- Notitie vergelijkend kogel- en hulsonderzoek NFI
- Werkvoorschrift vaststelling identiteit aan de hand van dactyloscopische signalen met AFIX
- Werkvoorschrift verwerking dactyloscopische signalen
- Procedure: opmaken PV DBA-aanvraag benoeming RC
- Werkvoorschrift nummering SVO's (Stukken van Overtuiging)
- Werkvoorschrift waarmerking SVO's
- Werkvoorschrift SIN-nummers
- Werkvoorschrift opslaan dactylosporen
- Werkvoorschrift sporen- en goederenkaart
- Werkvoorschrift zaken in bestanden
- Procedure aanvraag offerte NFI
- Procedure FIT-gesprek (forensisch intake gesprek)
- Procedure aanbrengen SIN-nummers
- Procedure veiligstellen stukken van overtuiging (SVO's) met bloed
- Rollen, taken en bevoegdheden CPDU
- Optreden plaats delict logboek/coördinator plaats delict unit
- Intake formulier veiligstellen van videobeelden
- Intake formulier digitale datagegevens dragers

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving
Goldfinch Road 11 | Point Blanche | Sint Maarten
info@rrh-sxm.org
www.raadrechtshandhaving.com

Augustus 2018